

DISSERTATIO HISTORICO-PRAGMATICA,
 De
**Formula[^] Imperii
 Regni
 Sveo-Gothici,**

Quam
Annunte Divino Numine

SUB PRÆSIDIO
**GEORGII NATHANAËLIS
 KISTMACHERI,**

Hist. Civil. & Poës. Profess. Publ. Ordin.

FAUTORIS, & PRÆCEPTORIS, omni honoris,
 pietatis, & observantiæ cultu ætatem devenerandi,

Ad d. 23. Junii A. O. R. CXCXXXV.

In Illustris, quod Sedini floret, Gymnasii Regii
 Auditorio Majori,
 horis ante meridiem solitis
 publico Examini

submitter

FRANCISCUS FRIDERICUS A BOHL,
 Eques Pomer. Suec.

SEDINI,

Typis JOH. FRID. SPIEGELII, Regii Regim. & Gymnasii Typogr.

Bayrische
 Staatsbibliothek
 München

*Reverendissimo, Illustrissimo
Togatæque Dignitatis Domino,*

DN. MAURITIO ULRICO

Sacr. Rom. Imper. Comiti
ac Domino in **PUTBUS,**

Ordinis St. Johannis Hierosolymitani conspicuæ virtutis Equiti, summi Regii Tribunalis, quod Wisnariæ sedet, meritissimo, vigilantissimoque Præsidi, Consiliario Provinciali, ac Marschalco hæreditario Pomeraniæ Suecicæ, Dynastæ in Putbus, Einfielshourg, Kierop, & Domino de Wandæas &c. &c.

Virisque, splendore generis, eruditione, prudentia, atque Autoritate eminentissimis, illustri, & generosissimo, Generoso, ac Prænobilissimis, gravissimo Domino VICE-PRÆSIDI, atque ADSESSORIBUS, dicti summi Regii Tribunalis Wisnariensis, uti dignissimis, ita Muneris, ac Meritorum gloria claris.

Nec non

*Viris perquam generosis, consultissimis, strenuo, eleganter
docto, prudentissimis, præstantissimisque,
Generosissimo, Consultissimoque Domino,*

DN. GUSTAVO PETRO
de **LILLIESTROM,**

Sac. Reg. Majest. Svec. Consiliario aulico præstantissimo,
Dynastæ in Prædiis Episcopalibus Eixen, Bisdorff, Udofem,
Spiffersdorff, &c.

Prudenti, & sollicito rerum mearum Curatori cines
res usque singularis observantiæ cultu, Parentis loco
devenerando.

*Amantissimæ, carissimæque Fratrum Bigæ,
Generosissimo, celsique Stemmatis Domino,*

**DN. HANS BEREND Libero Baroni
de MALTZAN,**

Sacr. Reg. Majest. Suec. in re bellica, strenuæ virtutis Capitaneo,
Dynastæ in Wolde, Schorffow, Carstorf &c.

Generosissimo, Consultissimo Domino,

**DN. AXELIO ALBRECHT Libero Baroni
de MALTZAN,**

Judicis, & Mareschalli Provincialis dignitate claro, Dynastæ in Cum-
merow, Sommersdorff, Leuschentin &c.

Avunculis meis summa Pietate colendis.

Generosissimo, eâdemque celsi Stemmatis Prosapiâ oriundo Domino,

DN. OTTONI JULIO de MALTZAN,

S. R. J. Libero Baroni in Wartenberg, Dynastæ hæreditario Baro-
niæ Pentzlinensis, ut & Dominiorum Wartenbergæ, novæ Arcis, & Zi-
bingæ, Armorum Cæsareorum Centurioni, nec non Sacr. Rom. Cæsar.
ac Regiæ Cathol. Majest. primo Urbario Civitat. Montanist Hungar.
eximiæ eruditionis elegantia ornatissimo, Fautori optimo.

Generosissimo, Consultissimoque Domino,
**DN. HERMANNO ALEXANDRO
de WOLFRADT,**

Domino Udarssæ, Principatus Rugiæ, ingenuæ Dexteritatis,
& prudentis Judicii Judici Provinciali,

Adfini carissimo

Hanc qualemunque Dissertationem,
DE

FORMULA IMPERII, REGNI SVEO-GOTHICI

Ex veteri Formula, devotâ mente, manuque,

do, dedico, consecro

FRANCISCUS FRIDERICUS a BOHL,
Equ. Pomer. Suec.

*Perquam illustris, Reverendissime,
Excellentissimi, Generosissimi,
gravissimique Domini.*

Cernuus TUO quod inscribam NOMINI, has Studiorum
meorum Primitias, REVERENDISSIME, atque IL-
LUSTRIS DOMINE COMES, ardua partim, & emi-
nens illa requirit Dignitas, quam TUA TIBI Virtus imposuit,
ad curandam totius Provinciæ Justitiam, partim illustris Pro-
sapiæ Splendor, & sublimis nascendi Conditio, quam cum eru-
ditionis reconditæ gloriâ conjungis. Singulas TUAS Laudes,
quas hoc TIBI nomine congeris, non persequor, siquidem præ-
stantia in TE, longe est major, quam meo possit crescere Elo-
giô. Id tamen hoc loco non erit alienum commemorare pau-
cis, TE ad illud sacratissimæ Themidos culmen, à Potentissi-
mo Suecorum Rege fuisse evectum, ut Eidem non solum glo-
riose præesses; sed per TE, qui ipse Studiorum cultu admo-
dum es expolitus, Literarum quoque honor, ad condignum
Decus assurgeret. Equidem ipsa jam eminens TUÆ GENTIS
Dignitas, quæ multis retro Seculis, MAJORUM, Arte, & Mar-
te,

te, ILLUSTRISSIMO SANGUINI immiscetur, nil, nisi subli-
me, tantumque concrediti Muneris fastigium sibi exposcebat;
TIBI tamen illud inprimis adhuc cognatum, TUISQVE per-
quam raris dotibus tributum est: juxta magnificum Familiæ
Splendorem, singularem erga optimas literas amorem, novô
tueri Exemplô, ut qui animum literis imbuunt, Eôdem erigan-
tur. TUO inquam EXEMPLO, quod excitandis aliis ad con-
similem virtutis gradum valet, & in quô tanta sunt pulcherri-
ma decora, ut ea tacere fatius sit, quam parce, vel incommo-
de dictis, TIBI TUISQVE conspicuis meritis detrahere. Lon-
giori TE non conficiam alloquiô, PER ILLUSTRIS & EXCEL-
LENTISSIME DOMINE COMES, id nunc, suspiciendo TE,
atque in TE, rarissimæ virtutis Exemplum, submissô conten-
dens animô, ut hoc quicquid est Studiorum meorum Specimi-
nis, quod Singulâri TUO erga Nobiles literatos favore indu-
ctus, ad generosissimas TUAS manus deferro, ceu certissimum
meæ in TE pietatis genus accipias, cumque res meæ, eo sint lo-
co, ut exantlatis aliquando in Castris Minervæ Studiis, &
GLORIOSISSIMO SUECORUM REGI, & TIBI, ILLUS-
TRISSIME DOMINE COMES, & Patriæ, fidelis, & indefessus
deserviam, TUÆ inprimis me BENEVOLENTIÆ commen-
datum sisto. Dum publico hoc meam in TE pietatem testor
commate, divinum quoque precor Numen, ut porro TE omni
felicitatis genere cumulatum, rebus mortalibus, quam diutis-
sime interesse jubeat.

VOBIS etiam, VIRI EMINENTISSIMI, PRÆNOBILIS-
SIMI, GRAVISSIME DOMINE VICE-PRÆSES, atque AS-
SE SORES REGII TRIBUNALIS WISMARIENSIS, Vestris-
que tribuendo Nominibus, primum hoc navatæ industriæ Spe-
cimen, cultum testor & Reverentiam, idque discupio, ut non-
solum, quod devoto offertur animo, mente suscipiatis fere-
na; sed VESTRÆ quoque me nunquam esse BENEVOLEN-
TIÆ

TIÆ exfortem patiamini. Deus **VOS** omnimoda Benedictio-
ne sospitet, atque ut adversus omnem Fortunæ impetum præ-
stet immunes, affatim precor.

TIBI quid debeam, **GENEROSE DOMINE de LILLIE-
STRÖM** post Deum, & Parentes, qui præmatura mihi morte
erepti sunt, tanto fateor grati animi sensu, quanta Tua in me
sunt paternæ curæ, inque conservandis Bonis meis, vigilantis-
simæ Dexteritatis, Beneficia. Quô in me sis animo, tunc in-
primis cogitatus intellexi, cum paternæ curæ onus, quod ad
felicitatem meam spectat, in **TE** benevolus susciperes. Non
ergo possum, quin **TIBI** etiam, **TUOQVE GENEROSIS-
SIMO, CARISSIMOQVE NOMINI**, hoc dedicem Studiorum
meorum documentum publicum, primasque præ illis, quos
necessario adfectu veneror, partes tribuam. Habebis com-
pendium aliquod meæ in **TE** Observantiæ, si **TE** spem jubeam
ingredi, fore, ut **TIBI**, qui **PATRIS LOCO** mihi es, Studio-
rum, & vitæ, quam ingredior academicæ, rationes, obsequen-
tissime ita commonstrem, ut spes de me concepta, nec **TE**,
nec Eos fallat, qui mihi, meisque fortunis bene cupiunt. Deus mo-
do **TE** præstet saluum, ut mihi, meisque augendis commodis, diu-
tius prodesse queas.

VOS AVUNCULI MEI, carissima Fratrum Biga, **LIBE-
RI BARONES de MALTZAN**, uti me necessitate attingitis
proxima, ita **VESTRUM** mihi sanctum esse **NOMEN** debuit,
circa primos Ingenii ausus, quos in hac defendendâ Disserta-
tione suscepi. Fronte, quâ erga me consuevistis benevolâ,
locum dabitis Cultui, quem **VOBIS** persolvendum jussit Pietas,
meque ut porro eodem teneri amoris adfectu complectamini,
est, quod iterum, iterumque peto.

Neque minor est Pietatis significatio, quam **TIBI** debeo
GENEROSISSIME DOMINE OTT. JUL. de MALTZAN, S. R.
J. LIB.

J. LIB. BAR. in WARTENBERG, TUUMQUE reveor NO-
MEN, in hoc primo Studiorum meorum, conamine publico.
Quanta in TE est eximiae eruditionis elegantia, tanta animi
facilitate, tantaque Benevolentia, & prono vultu, Hoc, quic-
quid est literarii Schediasmatis, intuebere. Alia bene multa TUI
in me Adfectus indicia, quæ jam habeo, hoc amoris proposito
augeas, ut nunquam mei esse immemor velis.

Tandem TIBI, GENEROSISSIME DOMINE HERMAN-
NE ALEXAND. de WOLFRADT, publico hoc calamo, sin-
gularis exponenda est Pietas, qua TE impensius colo. Acci-
pe literarium, quod offertur Specimen, sincero, plenoque amo-
ris animo, idque, quod mihi hic Sedini, Anno abhinc, Adfini-
tatis, morte Sororis, nondum extinctæ, Testimonium, con-
firmasti, omni porro adfectu fovebis. Valete VIRI, ILLU-
STRISIME, GENNEROSISSIMI, PRÆSTANTISSIMI, AM-
PISSIMIQUE, meque, qui VESTRÆ GRATIÆ, BENEVO-
LENTIÆ, & AMORIS sum appetens, ut nunquam non, in bonæ
mentis cursu, ad futuræ Sortis spem erigatis, est, quod iterum,
iterumque rogo

*Reverendissimo, Excellentissimis,
Generosissimis, Gravissimisque
Nominibus Vestris.*

Sedini 4. Calend. Jun.
Anno P. V. P. CIO IDCCXXXV.

Subjectissimus, Addictissimusque.
Franciscus Fridericus a Bohl,
Eques Pomer. Suec.

Conspectus.

- §. I. *Instituti Causæ.*
§. II. *Inscriptionis Explicatio.*
§. III. *De Formula Imperii variâ.*
§. IV. *De Obligatione Subditorum, ex Imperii Formulâ.*
§. V. *De Formula Imperii Regni Sveo-Gothici, Ævô antiquô.*
§. VI. *Ævo medio, & quidem sub Magno II.*
§. VII. *Sub Alberto.*
§. VIII. *Sub Margareta.*
§. IX. *Sub Erico XIII.*
§. X. *Sub Christophoro.*
§. XI. *Sub Carolo Canuti.*
X §. XII.

- §. XII. *Sub Christierno I.*
- §. XIII. *Sub Carolo Canuti restituto.*
- §. XIV. *Sub Stenonibus, & Suantone Sturiis.*
- §. XV. *Sub Johanne II.*
- §. XVI. *Ævo recentiori, & quidem sub Christierno II.*
- §. XVII. *Sub Gustavo I.*
- §. XVIII. *Sub Erico XIV.*
- §. XIX. *Sub Johanne III.*
- §. XX. *Sub Sigismundo.*
- §. XXI. *Sub Carolo IX.*
- §. XXII. *Sub Gustavo Adolpho.*
- §. XXIII. *Sub Christina.*
- §. XXIV. *Sub Carolo Gustavo.*
- §. XXV. *Sub Carolo XI.*
- §. XXVI. *Sub Carolo XII.*
- §. XXVII. *Sub Ulrica.*
- §. XXVIII. *Sub Friderico, qui nunc dierum Rex est.*

§. I.

Non una fuit causa, quæ ad scribendum me adduxit, hoc quidem genus argumenti. Primo ad illud præ cæteris animum deflectendum censui, eo quod *Generosus Dominus Respondens, Pomeraniâ oriundus Suecicâ*, in hoc etiam patriâ Solô, futuræ sortis sedem sibi constituerit. Quod, uti præviis votis efflictim cupio, ut studiis exantlatis, condigne eveniat, ita mihi non abs re facturum videbar, si in spem nato *Patriæ Suecicæ, Svecici quoque Imperii Formulam* designarem, eamque Historiarum monumentis excussam, sub meo defendendam Præsidio, apposite commendarem. Deinde multos habeo *spectatæ Dignitatis Viros*, in *Pomerania Suecicâ*, mihi per Benevolentiam singularem junctos, ita ut hoc etiam satis causæ fuerit, ad deligendam materiam, quam ad eorum magis esse Palatum credidi. Tandem cum inter res arduas, & majores hujus Seculi, ea non ultimò sit habenda locò, quod *Regnum Sveo-Gothicum*, novam sit nactum *Regiminis Formulam*, operæ pretium duxi, Res *Suecicas*, hac indagine persequi, ut non solum, quæ antiquitus, & medio ævo, in prædicto Regno, *Imperii* obtinuerit *Formula*, patefcat; sed quæ nunc dierum quoque sit norma, & multum mutata

A facies,

facies, ex veris, & genuinis Legum Regni Fundamenta-
lium Fontibus eruatur.

§. II.

Formula (a) Imperii omne illud nobis hic audit, quod Formam, aut Regni Statum, & Faciem denotat, eatenus saltem, quatenus Nexum arguit, illiusque limites, ac rationes inter Populum, & Imperantem. Eruendus ille, ex Pactis, Conventisque, ex usu, & Exemplis, ex ipsa Populi indole, ex causis denique fundatæ, & constitutæ Reipublicæ. Huc pertinent *Leges Regni Fundamentales (b)* quibus Jura Regni
compre-

(a) Hujus vocis explicandæ otium nobis fecit, OBERTUS GIFA-
NIUS, eamque illô sensu, quo nobis hic venit, castæ Latinitatis
esse docuit, *Observat. Singul. in Lingu. Latin. p. 39.* Ut: hoc
oppidum est FORMULA ROMANORUM, illud est FOR-
MULA GRÆCORUM. Differt à REGIMINIS FORMULA,
ad cujus Normam, Imperium non solum administratur; sed sua
quoque Imperanti Majestas, Senatui Autoritas, Ordinibus deni-
que Jura & Privilegia constant. Talis ea est, quæ seculo abhinc,
An. 1634. Auspiciis GUSTAVI ADOLPHI secundi, & Magni
Suecorum, Gothorum, Wandalorumque Regis consignata est, &
cujus collationem cum novissimis de Anno 1719. & 1720: appo-
site instituit, elegantissimæ eruditionis Vir, CHRISTIANUS
NETTELBLADT in limatissima Dissertatione, quæ prodiit in
Academia Gryphicâ 1728.

(b) Quæ immoto nituntur fundamentô, & quarum inviolabilis, &
æterna est Autoritas. Leges aliæ, ex variis causis inflecti possunt,
aut tolli penitus; Fundamentales vero manent, nulli obnoxia
mutationi. Licet tempora sint mutabilia, in omnibus negotiis,
& nulla res tam bene, & circumspecte excogitari, & constitui
possit, quæ non cum Temporis Decursu mutari, & statui publico
accommodari queat, ut est in *Proöem. FORMULÆ REGIMINIS*
de An. 1660.; tamen nihil de substantiâ FORMULÆ, & Legum
REGNI

comprehenduntur, uti sunt *Unio, & Unitas veræ Religio-*
nis, (c) Unio hæreditaria, (d) Satisfactio Regis (e) & Ordi-
 A 2 num

REGNI Fundamentalium, mutandum est, etiam si ob justas & necessarias causas, illis aliquid addi, vel explicatius poni possit, communi Regni Ordinum consensu accedente. Hoc modo ELECTIO REGIS, ob justas & evidentes causas in SUCCESSIONEM HÆREDITARIAM An. 1544, de qua infra §. XVII. pluribus agitur, transformata est, quod non directe erat contra mentem totius Legis, & Praxin veterum Electione utentium, vid. §. 5. Quippe Electionem istam, Successionis modò temperatam fuisse, ex longo majorum usu liquet. vid. *Loccen. Cap. I. Lib. II. Antiquit. Sueo-Goth.* Sic in renovatæ REGIMINIS FORMULÆ de Anno 1660. Proöemio sic habetur: *Quia comper- tum est, REGIMINIS FORMULAM de Anno 1634. in quibusdam necessariis partibus, secundum horum temporum præsentem sta- tum, quadam mutatione opus habere, & ulteriori aliqua expli- catione, ac Declaratione, in eo, quod alienum de se sensum pa- rere possit, ideo memoratam REGIMINIS FORMULAM capes- sentes, omnia Capita pervolvimus, diligenter ponderavimus, & sequentes admonitiones super isthæc fecimus, quas etiam impo- sterum paræ roboris & vigoris esse volumus, quo vetus REGIMI- NIS FORMULA æstimata est.*

(c) Primum de divinis cura fit; ita etiam Ordines REGNI SVEO- GOTHICI, hanc sibi præcipuam Legem dixerunt; PRIMAM ergo Legum Fundamentalium esse voluerunt FORMULAM, UNITATEM ORTHODOXÆ RELIGIONIS, in quam ju- rant Reges inaugurandi. Dicitur Fundamentalis Regni Consti- tutio, *FUNDAMENTAL-LAGH. in Diplomate de Religione Anno 1667. edito Artic. V. vid. Joh. Loccen. in Synopsi Juris Publ. Suec. Dissert. 2. p. 4.*

(d) Condita in COMITIIS ARHOSIENSIBUS ab omnibus Regni Sueo-Goth. Ordinibus 1544. quæ Indigenæ, & imprimis Regis Filio, Regnum deferri jubet.

num Regni, *Furamentum Regis* (f) & *Ordinum Regni*, *Formula Regiminis*, (g) & *Recessus Imperii*. (h) In gratiam *Tituli*, quem brevitatis commendat, magis commodam reperire vocem non licuit. Nostro Idiomate Vox *Formulae*, sensus habebit luculentos, si eam reddas: *Des Reichs-Verfassung, Beschaffenheit, und Regiments-Form, quoad nexum inter Imperantem, & Subditos.* De quo Instituto, plenius in Segmentis sigillatim constabit; Non autem, nisi generali

(e) Qua in ingressu IMPERII, à Rege caveri solet Ordinibus Regni de tuendis illis, in verâ Religione, Jure patrio, Libertate, Privilegiis &c. & vice versâ, Ordines Regni, scriptâ SATISDACTIONE, de Homagiô, Fidelitate, Obsequio, & Subjectione fidem dant. Utraque SATISDATIO, teste JOH. LOCCENIO l. c. typis publicatur. Atque ad has SATISDACTIONES, quæ antequam conduntur, in mero sunt Regis, & Ordinum Arbitrio, velint ne illis subscribere, an minus, nos, in determinanda IMPERII FORMULA, sub quolibet Imperante respeximus, ita ut quicquid, hac in re à nobis definitum, atque ex genuinis Historiæ monumentis, brevissimo compendio determinatum est, juxta hanc unice Legem æstimandum sit.

(f) Alias CAPITULATIO, ita dicta, quod certa Capita, vel Articulos, (*uti in Fur. Publ. Rom. Germ. vocantur*) continet, in quos utrinque juratur. Articuli, vel Capita, in quæ Rex Regni SVEO-GOTHICI coronandus jurat, recensentur à LOCC. l. c. Dissert. 2. p. 13.

(g) Seu ORDINATIO IMPERII, REGIERUNGS-FORM, ab ipso Rege GUSTAVO ADOLPHO & MAGNO concepta, quæ Regem, & omnes Regni Ordines, ut Lex publica obligat. vid. Artic. 65. *Formulae Regiminis de Anno 1634.*

(h) Vel DECRETA COMITIORUM, quæ ab Ordinibus REGNI SVEO-GOTHICI decernuntur, & quatenus Regni Statum publicum concernunt, inter Leges publicas referuntur. vid. LOCCEN. l. c.

liori Imperantium Status determinatione, in hac delineanda eorum Imperii Formula, sumus versati, partim, quod præter Autores, quos consulimus, puta, JOHANNEM LOCCENIUM (i) ROBINSONIUM (k) M. ADAMUM (l) HELMOLDUM, (m) ARNOLDUM, (n) MATTHÆUM PRÆTORIUM, (o) THORMODUM TORFÆUM, (p) JOHANNEM, (q) & OLAUM MAGNUM (r) Fratres. MICHAEL.

A 3

- (i) HIST. SVECANA, à primò Rege ERICO, usque ad CAROLUM XI. *libris deducta novem Francof. in 4. 1676. nec non in SYNOPSIS JURIS PUBLICI Svecani. Gothoburgi 1673. & ANTIQVITATIBUS SVEO-GOTHICIS, in quibus, prisca Regni FORMULA, cum hodiernis, pro re nata institutis, comparatur. Francofurti & Lipsiæ. 1676.*
- (k) Dans L'ETAT PRESENT DE LA SVEDE, avec un Abrégé de l'Histoire, de ce Royaume à Amsterdam. 1720.
- (l) Scriptorem vetustum, in HISTORIA ECCLESIASTICA, qua Religionis ex Hamburgensi potissimum, atque Bremensi Ecclesiis, per vicina SEPTENTRIONIS REGNA propagatæ, RESTA, Libris IV. cum aliis antiquis monumentis repræsentantur, *Helmstadi 1670. in 4. cura IOH. IOACHIMI MADERI.*
- (m) In CHRONICO SLAVORUM. *Lubecæ in 4. 1659. cura HENRICI BANGERTI.*
- (n) Abbatem Lubecensem in CHRONICO SLAVORUM. *Lubecæ in 4to. 1659. cura HENRICI BANGERTI.*
- (o) JOHANNIS III. S. R. M. Poloniarum piæ memoriæ Historiographum in ORBE GOTHICO. *Anno 1688. in fol.*
- (p) S. R. M. Danicæ & Norweg Rerum Norwegic. Historiographum, in TRIFOLIO HISTORICO *Hafniæ 1707.*
- (q) OLAI MAGNI Fratrem, Archiepiscopum Upsalensem, in Hist. de Gothorum, Sueonumque Regibus, quæ prodiit Romæ 1554. *Privilegio Julii III. Pontificis.*
- (r) In Historia Gentium Septentrionalium, quæ prodiit Basileæ 1667.

MICHAELEM OLAUM WEXIONIUM, (s) SAMUELEM PUFENDORFIUM, (t) VITUM BERINGIUM (u) &c. Excellentissimus *Regni Sueo Gothici* Historiographus JACOBUS WILDIUS, in perquam egregio, *Historiae Regni Sueo Gothici* Opere, quod ex veris, & genuinis fontibus, haud ita pridem *Holmiæ*, edidit, plena quod ajunt manu, ea omnia jam copiosius dederit, quæ essentialem hujus Argumenti scopum adficiunt, partim recepti etiam Dissertationis limites, hanc nobis summæ brevitatis legem imposuerint.

§. III.

Omnis *Imperii Formula*, nexu Subditorum cum Imperante absolvitur; uti autem Status Personarum (a) Juris FORMULAM inducit, utique diversam; ita quin idem de *Imperiis*, eorumque *Formulâ* dicendum sit, dubium esse non potest. Alia enim est *Imperii Formula*, *inæqualitatis Summæ*; alia vero *adstrictioris agendi Libertatis* in Imperante. Ex illâ Jura subditorum pauca, vel saltem imperfecta, respectu Imperantis supersunt, quia parendi gloriam magis in

(s) Postea GYLDENSTOLP dictum in Epit. Descript. Svec. de Anno 1668.

(t) In Comment. de Rebus Suecicis GUSTAVI ADOLPHI, Ultraject. 1686. nec non CAROLI GUSTAVI Norimb. 1696.

(u) In Floro Danico. Otthin. 1698.

(a) Ex consideratione, & Statu Personarum, Juris variare FORMULAM, certum est. Jam quidem omnia Regna, intuitu Imperantis, & Subditorum, in una, eademque FORMULA generali sunt, quod nempe pareant Subditi, & Imperans præcipiat. Inter se tamen, diversa adhuc FORMULA speciali gaudent, & sic cum Imperans, tum Parens diverso Jure utuntur. Non ergo sufficit, Jura Imperantium ex REGNI FORMULA generali tantum considerare; sed præterea etiam ulterius, ex correlatis, Jura Subditorum, ex IMPERII FORMULA SPECIALI, inspicienda sunt.

in eis produxit Vinculum obligationis, seu necessitas, quam libertas agendi; Ex hac vero eorum eminentiora sunt Jura, & status liberior. Ad illam, quia potestatis est absolutæ, pro suo arbitratu agit Princeps; Ad hanc vero, quia potestatis est adductæ, & vel limitibus Pactorum, vel Concilii alicujus Autoritate constrictæ, agendi facultas, nutu, consilio, & interventu aliorum opus habet. Prout ergo Imperium ab initio constitutum, vel ex post facto paulatim mutatum est, ita ejus Formula variat, juxta quam, vel absolute parent Subditi, uti κατ' ἐξοχήν tales, vel majori immunitate gaudent, uti Cives & Status, quorum præeminentia in eo conspicua est, quod in quibusdam concurrant ad Regni Administrationem, salvâ tamen submissione in cæteris Actionibus, quibus interesse nequeunt. Dicam perspicacius, & compendio: Omnia Imperia, in eo conveniunt, quod in iisdem pareant Subditi, & Imperans præcipiat; sed modus Subjectionis variat, & hinc ordinarie, quænam cujuslibet sit Formula, ex Singulorum Constitutione, & Lege fundamentali petendum est.

IV.

Ex Formula Imperii, & Subjectionis, pendet omnis Subditorum obligatio, cumque Imperans se referat ad Subditos, sequitur, quod, cum ei sit obediendum, ex ejus Regni, cui præest, id fieri debeat Imperii Formulâ. Prout itaque Formula Imperii se habet, ita quoque de Subjectione judicandum. Hæc sunt Jura Correlatorum, quæ potissimum dijudicantur, ex utriusque naturâ, neque naturam alterius recte ex correlato possum considerare, nisi utriusque Formula, h. e. Jura examinentur, quæ ei adhærent. Consequenter, quo magis juxta Formulam Imperii, Libertas, & omnimoda Potestas Imperantis adstringitur, eo magis laxa-

laxatur necessitas agendi in Subditis, & vice versa, quo magis juxta *Imperii Formulam*, Imperans, Libertate agendi gaudet, eo adstrictior est necessitas agendi in Subditis. Hæc enim non est unius, ejusdemque naturæ. Diverſa Regna, diverſam habent *Imperii Formulam*, modusque ſubjectionis adductus, recedit ab eo, qui inæqualitate ſumma nititur. (a)

V.

Per Libertatis amorem, qui omnibus eſt ingenus, detestamur omnes, quicquid in parendi obſequio *Formulam* infert, quæ nonnihil habet coacti. Cauſam hinc ſubintellige, ob quam inter antiquiſſimas gentes, in negotio Regiminis, pauca admodum *Formulaſ ſucceſſivæ* Exempla inveniantur, aut quæ inveniuntur, ſuis *Satisfactionum Formulis*prehenduntur adducta. Uti enim in *Formula Regum ex Electione*, minor Subditis metus eſt amittendæ Libertatis, ita *Succeſſionis in Familia continuatæ*, majus periculum, vix ac ne vix quidem evitabitur. Remotiſſi-

mæ

(a) Submiſſio voluntatis utrobique adest; ſed diverſo modo. Si Bello devicti ſunt populi, abſolute ſubditi inde oriuntur, qui neceſſitate agendi in omnibus utuntur. Qui vero antea liber populus erat, & poſt ſibi elegit Imperantem, ibi probabile eſt, Eligentes, vel ſaltem Proceres eorum, ſibi Libertatem reſervaviſſe, atque id cauſam dediſſe, ob quam Cives, vel Status Provinciales vocentur. vid. Celeberr. PUFENDORFIUS in J. N. & G. Lib. VII. Cap. 2. §. ultim. Qui Civitates ab initio conſtituerunt, non ſane hoc cenſentur egiſſe, ut illæ ſingulis, qui eas ab initio conſtitutum ibant, extinctis, ſimul extinguerentur; ſed potius longa, atque æterna Libertatis commoda, per eandem obtinenda, ob oculos poſuerunt, quibusque adeo ipſorum Liberi, atque tota poſteritas gauderent.

mæ ætatis populi, quibus fortitudinis gloriâ pectus inca-
luit, hanc *Successionis Formulam* averfati sunt, cujus rei ra-
tiones subodorari pronum est. Quos enim *Electio* con-
stringit, *Successio* paulatim Potestatis nimiae extendit limi-
tes. Exemplis hinc inde obviis Principum ex *Successionis*
Formula, qui potestatem, qua gaudebant, non supergressi,
placidi, moderatique Regiminis laudem retinuerunt, pa-
rum efficitur adversus illud, quod frequentius contigisse,
testatior omnis ævi memoria perhibet. Densa enim omni-
no Nubes hic prævalet Exemplorum sinistri eventus, ex
quorum multitudine, unicum ex *Secul. IX. CAROLI*
SIMPLICIS in Gallia, digito notasse sufficiat. (a) *Franco-*
rum sagax hac in parte, Reges non nisi ex *Electiois Formulæ*
constituendi consilium non cessavit, nisi ex singulari cir-
cumstantia. (b) Ut propius ad ea accedamus, de quibus
hic sermo est, dicendum omnino: *Successionis Formulam*
in *Regno Sveo-Gothico* sub *GUSTAVO de VASA* (c) demum
fuisse introductam. Ante hunc enim *CHRISTIANUS II.*
& qui multis retro *Seculis* Summam rerum in *Sueciâ* te-
nuerunt, non ex *Successionis*; sed *Electiois Formulæ* regna-
B runt

(a) vid. Anon. Hist. de France, Tom. II. Lib. V. p. 179. à Paris 1637.
nec non MICHAELEM RITIUM de Reg. Franc. Lib. II.

(b) vid. NICOL. HIERON. GUNDLINGII *ausführlicher Discours,*
über den jetzigen Zustand derer Europæischen Staaten, T. II. p. 235.

(c) Ita enim JOHANNES LOCCENIUS in Hist. Suec. Lib. VI.
sub finem p. 346. *Si non alia nomen ejus immortalitati conse-*
crassent, vel sola hæc gloria, quod primus in sui sanguinis hæ-
redibus, ac posteris, sua virtute stabilivit Regnum, novam con-
dendo SUCCESSIONIS FORMULAM, hoc præstare potuisset.

runt. (d) Imperii enim absoluti, quod in Formula Successionis facilius, & fortius per gradus, quasi pedibus laneis inrepat, nunquam non osiores fuere Sueci. (e)

§. VI.

Haftenus in Regno Sveo-Gothico Formula Imperii adducta obtinuerat. Hic vero MAGNUS II. (a) ERICI Ducis Filius,

(d) Hæc ELECTIONIS FORMULA antiquitus sub dio peragebatur in Prato MOROANG, cujus ritus primus Autor fuisse dicitur INGO I. vid. JOH. LOCCEN. Hist. Suecan. Lib. II. p. 43. *Suecis libera, & antiqua Reges cooptandi potestas fuit.*

(e) Insistebant enim veteres SVECI vestigiis veterum GERMANORUM, qui Teste TACIT. de Moribus Germanorum Reges ex Nobilitate sumebant. Nec infinita illis, aut libera potestas erat. vid. MATTHÆUS PRÆTORIUS S. R. Majest. Poloniarum JOHANNIS III. quondam Historiographus, in ORBE GOTHICO Lib. IV. Cap. III. De FORMULA REGIMINIS Veterum SVECORUM. Sic tamen fuit in fatiis, ut superius memorato GUSTAVO DE VASA, ob singularia in Patriam merita, SUCCESSIONIS FORMULA, quam UNIONEM vocant HÆREDITARIAM, ultro deferretur, & uti fieri assolet, ut quæ semel cœpere, temporis tractu incrementa sibi sumant majora, ita quoque hic factum. Extendebatur enim hæc SUCCESSIONIS FORMULA sub GUSTAVO ADOLPHO, qui primus instituit, ut REGNUM SVEO-GOTHICUM, non solum ad Masculos Hæredes deferretur; sed etiam ad Fœminas, hæreditarium Jus habentes, qua de re infra suo loco pluribus agetur. vid. *Memoires de la Revolution de Suede.*

(a) Vires fumente FORMULA IMPERII ADDUCTA, hoc potissimum tempore, suam HIERARCHIA consecuta est ἀκμήν, plenum robur atque vigorem. In COMITIIS enim SCARENSIBUS 1308. MATTHIÆ KETTELMUNDO Archistratego, qui Clericis, & FORMULÆ HIERARCHICÆ maxime favebat,

Filius, cujus cognomen SMEEK Blanditiis delinitum denotat, multum studii in eo ponere coepit, ut qui per *Cau-*
tionem

B 2

bat, Imperii Administratio, & Præsidium deferebatur. Atque inde facile est causam subodorari, ob quam nomine hujus MAGNI II. (qui ERICI Ducis Filius, nondum trimulus, Exuli BIRGERO sublectus erat) commissa Matri ejus INGEBURI, & MATTHIÆ prædicto, Pro-Regi, Tutelâ, enormia Clericorum Privilegia confirmata sunt, ita ut quasi plenam regii Juris FORMULAM, cum ipso sibi arrogarent IMPERIO. Dubium quoque non est, quin hoc modo *FORMULA IMPERII HIERARCHICI*, ex Imperio vicario MATTHIÆ pariter, atque ex Infantia Regis, alia bene multa, & maxima perceperit comoda, id quod satis declarat *SATISDATITIA* Senatus *CAUTIO*, quam ipso Electionis die, *MEDIA FIDE*, ut amant loqui, i. e. interposita sponsione, ut fide jussores, vel ut mediatores Regem inter, & populum, illius vicem tunc sustinentes Upsalis ediderunt, his verbis: *Quoniam quidem Reges & Principes nostri, Fura, Immunitates, & bonas consuetudines ab antiquo servatas; Clero, & Ecclesiæ Regni Sueo-Gothici servaverant minus bene, imponentes illegaliter varia gravamina, de sua potentia, contra DEUM & Justitiam, & consuetudines patriæ servatas ab antiquo. Idcirco in Electione hujus Regis nostri MAGNI II. ad clamorem, & gravium querelarum depositionem, Communitatis totius Regni Sueciæ, talibus Gravaminibus illegalibus impostorum præcavere volentes, nos omnes & singuli, Clerici, quam Laici, promittimus FIDE MEDIA, nomine Regis nostri, qui nondum ad Annos ætatis legitimæ pervenit, omnibus & Singulis hominibus, & Ecclesiis dicti Regni Sueo-Gothici, Fura, Libertates, Leges & Consuetudines antiquas, nos inviolabiliter servaturos, & defensuros toto posse nostro. vid. JACOB WILDIUS in Hist. pragm. Regn. Suec. quæ prodiit Holmiæ 1731. Cap. III. Sect. II. §. 24. p. 402.*

tionem Satisfactitiam (cujus jam not. a. injecta est mentio) potestati Regiæ positi erant limites, in *Formulam Imperii* absolutam abirent. Molimina hanc in rem ex eo patebant quod HEMMINGUM Episcopum Finlandiæ, sibi audacius obstrepentem, (b) in vincula conjiceret. Quamvis autem subinde Arte aut Marte, & alia etiam rem adgrederetur viâ, ut *Dominatum Hierarchicum*, vel apertâ vi subverteret, vel subrueret quasi per cuniculos, parum tamen profecit. (c) Provocabant enim illi, qui *Formulam Imperii, Hierarchicâ* summâ contentione fovebant, ad *Cautionem Satisfactitiam*, (d) quam Rex MAGNUS II. in ipso Imperii limine dederat, cumque illam multis modis violasse deprehenderetur, Regno dejectus est: (e) Ejus tamen Auspiciis

(b) Quia Bello contra RUSSOS, ad fidem Christianam ex voto Pontificis cogendos, in *Comitiis Holm.* Decreto, tanquam piæ causæ S. Petri Denarium impendere audebat. Laici ergo cum clericis eum deserebant, vid. *JAC. WILDIUS l. c.*

(c) Cujus Capita hæc erant: *Ut vitam Servaret moribus in corruptis: ut nihil Provinciarum pateretur separari à Regno Sueo-Gothicô: Ut nulla Tributa, & onera insolita Regno imponeret: ut nullum ineat fœdus cum aliis, in detrimentum REGNISVEO-GOTHICI: Ut Autoritatem Senatus respiciat: Denique ut CAUTIONEM SATISFACTITIAM sancte servet.* vid. *JACOB WILDIUS l. cit.*

(d) Vid. *JOHANNES PERINGSKIÖLD* Archivii Antiquitatum Secretarius Regius, patriæque Suecicæ Antiquarius, in notis ad Vitam *THEODORICI*, Regis quondam Ostro-Gothorum, & Italiæ, Autore *JOHANNE COCHLÆO*, qui vero nomine *JOHANNES DOBNECK* vocatur, 1544. editis in *IV. Art. MAGNVS ERICI.*

(e) De quo ita *JOHANNES LOCCENIUS Hist. Suecan. Lib. III.*

spiciis Anno 1327. *Sudermannicus*, antequam Imperio de-
ceretur, *Codex*, (f) quoad maximam partem, tanquam
Formula status Civilis, adcurante Senatu prodiit.

VII.

Sub hoc ALBERTO (a) Megapolitano, qui primus

B 3

extra-

p. 108. *Causæ amotionis fuere: Quod in impia, libidinosa, & pu-
blicis moribus pestifera perseveraret vitâ, nec ad sanitatem redi-
re vellet. Quod SCANIAM, HALLANDIAMQVE & vi-
cinas oras, tantâ vi pecuniæ emtas, à Corpore SVEDIAE iterum
separasset, & in alienas manus TRANSTVLISSET. Quod
justis oneribus, ac tributis Regnum exhausisset. Leges, & Ju-
stitiam, Pacta, & Jusjurandum violasset. Perniciosas Regni
Societates quæsvisset. Quod Regni Senatum evertere in ani-
mo habuisset. Add. SAM. von PVFENDORF in der Einlei-
tung zu der Historie der vornehmsten Reiche, und Staaten, in
sonderheit der Königreiche Schweden. p. 115.*

(f) Ita vocatur: quia per LAURENTIUM ULPHONEM Legife-
rum SUDERMANNIÆ, & XI. delegatos, ad ejus Ævi Statum
est compositus: *vid. JACOB. WILDE Hist. Pragm. Reg. Sueo-
Goth. p. 227.* Vocatur etiam CODEX MAGNI ERICI, in quô
CODICE SUDERMANNICO s. ERICIANO, præter Ius Com-
mune, Leges etiam publicæ, quæ tanquam pacta Conventa
Regum, Civiumque observatæ sunt, plene describuntur.

(a) Qui alioquin bonus, & ingenio mitis erat; sed uti à Diffiden-
tiâ facilis est, & brevis ad perfidiam transitus, ita mutua fiducia
Regem inter, & populum extincta, Indigenis, quos sibi non fidere
animadverterat, diffusus, communiter fere contra FORMULAM
IMPERII istius temporis, extraneos fovebat Amicos, & cum
Equestri Dignitate, officia Regni præcipua, Feuda, castra, &
Munimenta iis conferebat, ut quos optimatibus Indigenis op-
poneret, non minus illustres haberet, quam potentes. Plebem
quoque

extraneorum Regum, certis Legibus & pactis electus est (b) *Formula Imperii Hierarchici* in perniciem publicam, altissimas egit Radices, (c) & sub aliis porro Regibus peregrinis, supra sesqui alterum viguit Seculum, & quod excurrit, hisce nequaquam obnitentibus, & contra stimulum calcitrantibus. *Ea enim Tempestate* inquit JOHANNES

LOC-

quoque à Senatus nutu pendentem, tributis, exactionibus, & oneribus quibuscunque fatigavit, eum in finem, ut Bellum averteret civile. Inde tot, tantæque in Actis ejus Ævi querelæ, de sanguifugis, & Harpyis extraneis, in Regnum atque Senatum, contra FORMULAM IMPERII Regni Sueo-Gothici invectis. vid. JOH. MAGNVS in *Historia Gothorum Sueonumque Lib. XXI. cap. XII. p.* nec non OLAI MAGNI *Fratrvis Historia Gentium Septentrionalium Lib. II. cap. XXIV. p. 67. & 77.*

(b) FORMULA REGNI erat ELECTIVA Teste JOHANNE LOCCENIO in *Hist. Suecan. Lib. IV. p. 109.* verbis: MAGNO II. *cujus Cognomentum SMEEK, Regnum ALBERTVS non vi eripuit, nec per nefas, ut quidam volunt, invasit; sed Consilio consensuque procerum, & Jure ELECTIONIS occupavit.* Paucis interjectis ita pergit. *Hoc in comperto est, ipsi Regnum à Legatis Sueciæ oblatum, & postea HOLMIAM accedentem, in Comitibus, unanimi omnium acclamatione, Regem, emotò MAGNO, pronuntiatum fuisse.*

(c) Id quod videre est ex ALBERTI SATISDATIONIS FORMULA, obvia apud MICHAELEM OLAUM WEXIONIUM in *Epit. descript. Suec. Goth. & Fenning. Aboæ 1668. cap. III p. 47.* (de quo Autore, vid. §. nostræ Dissert. 2. not. s) quæ SATISD. FORM. uti ex ipsis ARCHIVI Actis deprompta est, ita ejus nutare fides nequit, verbis; *Statuimus, & perpetuâ tenendum Legge firmamus, ut Clerici divino cultui mancipati, pro criminibus sibi objectis vel delictis, quoquo modo commissis nunquam in futurum*

LOCCENIUS *Hist. Suecan. Lib. IV. p. 118. certis Legibus & pactis Imperii Formulam hierarchici acceptabant Reges, quam si ex fide implerent, perpetuo obsequii nexu illis obstricti erant subditi, si non servarent, (sed potius uti hic ALBERTVS oppugnarent,) ipsi quoque Fidei vinculo se solutos, vi mutuae conventionis autumabant. Quanta vero hujus ALBERTI contentio fuerit, ad hanc Imperii Formulam hierarchici oppugnandam (d) ex Historiarum Monumentis abunde patet. Cum vero huic scopo acrius inhæreret, defecerunt ab illò Sueci, MARGARETÆ pandentes Provincias & Munimenta. (e).*

§. VIII
MARGARETA, SEMIRAMIDIS DANICÆ (a) nomen

turum ad laicale protrabantur Judicium sed de causis suis Episcopis, & Prælati respondeant. Ecclesiarum quoque Domes & agros, ab omnium Regalium Exactionum Gravamine immunes fore, decernimus, & immotâ Legis FORMULA pronuntiamus. Altius fere non eniti poterat FORMULA IMPERII HIERARCHICI, & vix ac ne vix quidem aliquid defuit Clero ad potestatem æque similem, quâ Reges ipsi gaudebant.

(d) HIERARCHICO scil. Subsidio, quia Infulam quoque Archiepiscopalem Alienigenæ, vel saltem, qui sibi totus esset addictus, Indigenæ destinaverat. vid. JACOB Wild *Hist. Pragm. cap. III. Sect. II. §. 25.* nec non supra jam citatus PERINGSKIÖLD l.c. Hunc Indigenarum præ cæteris neglectum, contra FORMULAM IMPERII notavit quoque JOHANNES LOCCENIUS *Hist. Suec. Lib. IV. p. 110.* Add. PUFENDORFF *in der Einleitung p. 127. -- 132.*

(e) Conf. JOHANNIS MESSENI *Scandia illustrata*, quæ cum variis observationibus edita à JOHANNA PERINGSKIÖLDO *Stockholmiae 1702. in f. sex Tomis.*

(a) Vid. HUITFELD *in Chron. Dan. ad hujus Imper. Ann.* nec non

men adepta, WALDEMARI patris imitatrix, ALBERTO longe versutior, nunc etiam ejus Periculo cautior, huic *Formulae Imperii hierarchici*, antidota opposuit aliquanto efficaciora (b) Subsidio Dominationis adoptabat sororis suæ INGEBURGIS ex MARIA Filia Nepotem, WRATISLAO Pomeraniæ Duce genitum, & ERICUM appellabat, eumque substituebat Successorem. (c) Mox *unione Calmariensi* Arctoa constringebat Regna (d) ut arbitrio domestico abdicandi, & sublegendi Reges, in singulis compesceret licentiam, quæsito sociatis Jure se se interponendi, cum irrequietos nunquam in vicinis defuturos crederet, qui æmulatione, studioque rerum novarum, ansam, hac unione

non JOHANNES MAGNUS *l. c.* & Thormodus Torfæus in Trifolio historico. p. 5.

(b) Facti enim apud LOCCEN. *Hist. Suec. Lib. IV. p. 119.* contra Jurisjurandi fidem, & literas datas admissi, à Proceribus FACTIONIS HIERARCHICÆ, admoniti, cavillando respondit: *Vos vestra Diplomata, & Privilegia bene adservate, Mibi cura erit custodia Arcium, & Propugnaculorum.* Conf. PUFENDORF

l. c. p. 140. Non satis erat MARGARETÆ, circumvenire Clerum; sed adhuc Ludibrio habuit. vid. quoque OLAI MAGNI *Hist. Gentium septentrionalium. Lib. II. cap. XXIV. p. 81.*

(c) LOCCEN. *Hist. Suecan. Lib. IV. p. 120.* Senatoribus Nicopiam accitis, MARGARETA cum illis de Regni statu egit, atque tunc ex utilitate Regni FORMULA proposita, mature deliberata & rite definita est, hunc in modum: ut Imperium secundum REGNI LEGES gerat ERICUS XIII. POMERANUS Filius Sororis Filiae Mariæ, & WRATISLAVI Ducis Pomeraniæ.

(d) Hanc IMPERII condidit, & constituit FORMULAM in CONVENTU CALMARIENSI, ut tria Regna nunquam se jungantur. Vid. MEURSIUS *Hist. Dan. Lib. V.*

ne paratam, essent arrepturi. Deinde omnia, quæ sub ALBERTO fuerant alienata, ad coronam reducebat (e) eaque suis in Svecia Fautoribus indigenis, partim Alieni-
genis Danis concedebat. (f) Plebem, ne lasciviret affluen-
tia, tributis exhauriebat insolitis, & angariis opprime-
bat, (g) gementem sub onere negligens, non autem ju-
gum quatientem, quam tempestive demulsit, ne fieret
furor patientia læsa; (h) sed cum ipsam *Imperii hierarchici*
causam tollere, & radicitus extirpare vellet, omnem mo-
vebat lapidem, ut Hierarchiæ Basin, *Electionem Canonicam*
everteret, & Episcopoli pedo Thronum fulciret, (i) quod
successu temporis, etsi difficile, neque tamen impossibile
factu, futurum credebat, modo sui Reges haberent Bene-
ficii Archiepiscopos. Favebat Instituto, Romanorum
Schisma Pontificium. Infulam ergo Upsalensem JOHANNI
JERECHINI DANO, aulæ, gulæ, venerisque mancipio,
con-

(e) Tenore *Senatus Consulti Nicopiensis*, de quô hunc in modum
LOCCENIUS l. c. *Senatoribus Nicopiam accitis, Margareta*
cum illis de Regni Statu, & Imperii Formulâ agit, ut nempe
prædia, totaque territoria ab Alberto alienata, ocys ad Regnum
retraherentur. Add. MEURSIUS Hist. Dan.

(f) Teste IACOBO WILDIO in *Hist. Pragm. Regni Sueo-Gothici*
Cap. III. Sect. II. §. 25.

(g) vid. LOCC. *Hist. Suecan. Lib. IV. p. 119.*

(h) vid. EDICTUM Anni 1403. quod apud MICHAELEM O-
LAUM WEXIONIUM in *Epit. Hist. Svec. Goth. & Fenning.*
extat, in quô tempestiva deprehenduntur promissa oneris immi-
nuendi, quod eo iverat, ut etiam Heinrichi Præfulis Upsaliensis
Legatum, piis usibus destinatum, involasse dicatur, Teste
LOCC. l. c.

(i) vid. IACOB. WILDIUS. l. c.

concedebat, quo Duce, & Auspice *Clerici Monarchomachi, Hierarchiæ* Statores, & Adfertores acerrimi, fracti, & expugnati sunt, ita ut regiæ si non velificari, saltim ad certum Tempus non magnopere reluctari viderentur auctoritati. *Formula Imperii*, sive nexus inter MARGARETAM & subditos omnium optime cognoscitur, ex *Cautione Satisfactitia*, apud OLAUM MAGNUM, (k) verbis: *Cautio Satisfactitia, seu Chirographica*, (quæ uti §. 2. diximus, instar Legis fundamentalis habenda) in Ejus, (de MARGARETÆ IMPERII FORMULA sermo est) assumptione, per Sueonum Proceres fuit oblata, quam ILLA promptius sigillis, & Juramentis confirmabat, quam offerri poterat, aut nominari. Inter cætera autem cautum erat: Ne publica Regni officia, sive arces, & Castella aliis, quam in Regno natis committerentur. Ne Danos causis Sueonum dijudicandis præficere vellet; sed Sueonum Controversias, Suecicorum Procerum judicio, examinandas, & terminandas esse. Præterea nulla insolita tributa, & onera incolis imponenda, nisi Regni Sueciæ Senatu consentiente. Cæteraque omnia de patriis Legibus & consuetudinibus, inter quas inprimis est, Cleri immunitas, observanda juravit; sed paucis interjectis, pergit OLAUS MAGNUS: Nihil prorsus efficere curavit MARGARETA, quod tam liberaliter, & magnifice promiserat.

§. IX.

His à Promatertera innutritus, Rex quoque ERICUS, at minus dextre, prospereque fuit usus arcanis, quod rigide nimis *Imperii absoluti Formulam*, & pervicaciter urgeret (a) neque vel admonitus tempori cederet, (b) vel occasi-
fioni

(k) In *Historiâ Gentium Septentrionalium* Lib. II. Cap. XXIV. p. 80.

(a) De quo rigore ita LOCCENIUS *Hist. Suec. Lib. IV. p. 129.*

Rex cum indignatione respondebat: *Sibi non placere illud ais, ajo, negas*

fioni ferviret rogatus. Optimates, praefertim clericos, diu
fatis habebat obsequentes, (c) & tantum non plus nimio
C 2 faven-

*negas nego, se nolle ad illorum nutum vivere; sed pro arbitrio re-
stare;* cum tamen ex CAUTIONIS SATISDATITIAE FOR-
MULA, quæ est apud eundem LOCCENIUM p. 120. teneretur,
de Jure, & immunitatibus, cuilibet ordini integre servandis,
porro, *ut Imperium secundum Regni Leges gerat, & Principes*
Dignitates, arces, & Castella, non nisi indigenis committat. Ex
quibus obligationibus, indicio adparet satis luculento, FORMU-
LAM IMPERII HIERARCHICAM fuisse, quam ultro XXX.
Annos toleravit, usque tandem, tædio hujus regnandi Formulæ,
in Pomeraniam, & quidem Rugenwaldiam se reciperet.

(b) Nulla habita ratione CAUTIONIS SATISDATITIAE, nota
(a) jam indicatæ, quam prisco more juramento confirmaverat,
antequam Imperium capefferet vid. LOCC. l. c.

(c) In COMITIBUS enim WADSTENENSIBUS, Regni Senatores,
prorsus singulari in Regem obsequio ducti, cum Episcopis, de
civili motu componendo egerunt, ENGELBERTUM ab In-
stituto suo dimoveri, conati, hunc in modum: ut refert LOCCE-
NIUS Hist. Suec. Lib. IV. p. 126. & 127. *A Regis obsequio, si*
delinquat, non illico discedendum esse differebant, quod si fieret,
nullum Imperium stabile fore, quem enim Principum, magis, quam
cæteros Mortales, communi infirmitate exemptum esse? Nec ple-
bis esse, de Actionibus Regis promiscue judicare, aut illius desti-
tuendi licentiam temere usurpare. Nequidem Privatorum So-
cietatem diu permansuram, si admissis eorum nulla esset venia
speranda. Quin Regi subiectos oportere, si stare Regnum velint,
etiam durius Imperium quiescendo, si possint mitigare, si non
possint, velut Delictorum poenam patiendi tolerare. Certe præ-
stare unius, quam multorum Dominatum experiri; Sed Respon-
debat ENGELBERTUS; Sibi in animo non esse rebellare Regi,
aut

favescentes, inque locum JOHANNIS JERECHINI, ob contractam infamiae notam amoti, JOHANNES HAQUINI, Coenobita Wadstenensis, Regi non minus fidus, atque charus, ex ipsius votò substituebatur; sed cum non semel, sed pluries à Clericis Donum gratuitum, licet interposita protestatione, (d) exigeret, illudque in perpetuam Juris obser-

aut quid incivilius attentare; sed libertatem patriae, quae jam animam agat, contra vim Dominantium tueri. Sveones non more pecorum, aut mancipiorum tractari velle, ut sibi Regis Praefecti persuasissent, quos si ad Miserorum efflagitationes Rex coercuisset, his armis opus non fuisse. Nec se, aut Commilitones, Perfidiae culpam mereri, quum eorum CAUTIO SATISDATITIA & Jusjurandum, illigetur, REGIS CAUTIONI SATISDATITIAE, & Jurejurando. Regem vero primum jurasse, se Regnum secundum Leges publicas, & patriae instituta administraturum. Arces non nisi indigenis crediturum. In quibus cum fidem datam non servasset, populo quoque ab eâ recedendi, Regem ipsum tanquam Autorem vel tacitum fuisse.

(d) Autographum INTERCESSIONIS obvium est apud JACOB. WILDIIUM in Hist. Prag. Regni Sueo-Gothici. Cap. I. Sect. 2. §. 25. p. 409 verbis: SERENISSIME PRINCEPS & carissime Domine, sicut vestra Gratia bene novit, Clerus, & Ecclesiae Regni vestri Sueciae, jam aliquo tempore propter ingruentem necessitatem Regnorum vestrorum, in defendendo se contra hostes & adversarios impenderat, & fecerat gratiae vestrae subsidium caritativum per emissionem gentis armorum in Expeditionem vestram, & per tributa de suis Colonis; sed quia Clerus & Ecclesia, ad hujusmodi onera ex Juris Debito nullatenus obligatur, Nos praecavere volentes, ne quod gratiose concessum est, ad vestram caritativam instantiam trabatur imposterum aliquando

observantiam, non minus, ac MARGARETA quondam, vicissim protestando, convertere decrevisset, (e) eorum contra summopere nitentium odia contraxit. Eâdem ratione, cum ad oppugnandam *Electionem Canonicam* omnes intenderet nervos, OLAVUM TROEGDIUM, ab Upsalensi Capitulô electum, & ab EUGENIO IV. Pontifice Romano confirmatum, non solum rejecit; sed SIGGONEM quoque Scarensem, THOMAM Stregnensem, & NICOLAVUM Ragualdi Vexionensem Episcopos, Hafniam evoca-

C 3

ca.

ab aliis in Exemplum & præjudicium Ecclesiæ, & Cleri, dicimus protestando, quod per ea onera, quæ huc usque gessimus, de merâ nostra Benevolentia, nolumus nobis, & Clero, ac Ecclesiis Provinciæ Upsalensis Præjudicium aliquod generari, quia scimus, & nos, & Ecclesiam ad talia nullatenus obligari. Quia facta protestatione Dominus Rex vice versa respondendo, protestabatur in hæc verba: Et nos per hujusmodi vestram protestationem Juri Coronæ Regiæ, nolumus in aliquo præjudicium generari.

(e) Tentabat enim magno conatu Reformationem CODICIS, sive LEGISTERII, quod Idiomate Suecico KYRKIOBALKAR dicitur, præsertim istius Tituli, de Jure Ecclesiastico, quæ mutatio, si eam potuisset introduxisse, præsentissimum adversus IMPERII HIERARCHICI mala remedium erat. vid. OLAUS MAGNUS l. c. nec non IACOBUS WILDIUS in Hist. Pragm. Cap. I. Sect. II. §. 25. p. 413. Recte quoque hanc in rem IOHANNES MAGNUS in Gothorum, Sueonumque Historia Lib. XXII. Cap. I. p. 695. verbis: *Omnia illa, quæ prius per divinum Numen juraverat, non solum nihil curare; sed penitus contemnere coepit. Prima siquidem audacia, in inviolabilem Cleri Libertatem & immunitatem, ferebatur. Quicquid enim Libertatis, aut Privilegiorum ipse Clerus publico christianæ Ecclesiæ consensu habebat, id vel cassavit, vel ad suum modum interpretatum tenuiter observavit.*

catos, induit, ut Sibi darent Testimonium, (f) adversus prædictum Pontificem Romanum, de Jure Regis circa designationem Episcoporum, ex immemoriali observantiâ & æquitate. Scripsit quoque (g) ad Pontificem Romanum, ut nullus impofterum Electus, nisi habitis super hoc literis promotoriis à Sede Apostolica confirmaretur; At enim vero non magis Administratores Regni, (h) quam alii bene multi primariæ Dignitatis Civium, *Formulae Imperii hierarchici*, adversus Ericum XIII. favebant. (i)

X. CHRI-

(f) Quod vero datum, SIGGO THOMAS, & NICOLAUS, Regni Sveo-Gothici Episcopi, tanquam sibi extortum revocarunt. vid. IACOB. WILDIVS in Hist. Pragm. Cap. I. Sect. II. §. 25. p. 413. Asseverabant enim deinceps, *quod in tota vita sua nunquam sciverint, nec à Progenitoribus suis audiverint, quod aliquis in Archi-Episcopum promotus extiterit, nisi qui per Capitulum fuerit electus, excepto Domino JOHANNE Jerechini, qui non Electus per Capitulum, Ecclesiam Upsalensem esset consecutus.*

(g) Quas Literas exhibet IACOBUS WILDE in Hist. Pragmat. Cap. I. Sect. II. §. 25. p. 413. verbis: *Deprecor, ut nullus Electus, nisi habitis super hoc literis meis promotoriis, à sede Apostolica confirmetur.*

(h) Qui eum in finem FORMULAM IMPERII OCHLOCRA-
TICI obtendebant, ut plebem, ipsamque multitudinem in suas partes traherent.

(i) Causa hæc erat, quia Rex ingenio suo insistebat, atque indignum se arbitrabatur, mutare obstinatam mentem, aut dignitatem Regiam, IMPERII HIERARCHICI FORMULÆ, & Regni Legibus submittere. Proinde Ordines decreverunt, ut nisi intra trimestre Rex Calmariae adesset, ubi de IMPERII FORMULA agendum, *se postea, illum pro Rege non agituros vid. LOCC. Hist. Svec. Lib. IV. p. 135. nec non PUFENDORF. l. c. p. 141. - 177.*

X.

(b) CHRISTOPHORUS BAVARUS, qui *Legisterium* illud, (a) MAGNI ERICI, de Anno 1327. quibusdam interpolatum locis publicavit, Rex sub istis conditionibus electus, quæ *Formulam Imperii adductam* (b) atque *hierarchicæ dominationis* artes manifestant, æmulationem plebis, & Administratorum Regni invidiam, in *Formulam Imperii absoluti* peculiari convertere arcano tentavit. Munera enim, beneficiaque Regni, pluribus concessit eadem, unde immensa litium, atque simultatum Seges, inter Optimates nata, Regi non uno proficua nomine. Proceres ergo inter se commissi, à Fœdere, quod retinendam *Imperii hierarchici Formulam* pro scopo habebat, certatim deficiebant, (c) quam astutiam cum subodorarentur Proceres, ne quis alienarum partium, & mere regii beneficii, in Senatorium veniret ordinem, inter alias administrandi, & retinendi *Imperii hierarchici* Leges, CHRISTOPHORO Bavaro, hanc etiam dixê.

(a) Cujus jam facta est mentio in superioribus §.6. not. (f) ex quo Formula Imperii Hierarchici omnium optime sciri potest. vid. Hadorph. Præfat. in LL. Dall. nec non Stiernhoek, sive Johannes Olai de Jure Sueonum, & Gothorum vetusto. De quo etiam ita LOCCENIUS Hist. Suecan. Lib. IV. pag. 137. *Regni administrationem adgressus, Leges provinciales à Regni Senatu, Legumque peritis recenseri & emendari fecit, quas Autoritate sua stabilitas deinceps publicavit, & inde CHRISTOPHORI LEGES dici coeperunt.*

(b) Unicam adduxisse conditionem sufficiat, ad probandam FORMULAM IMPERII HIERARCHICI, ut nempe, *Jura & Privilegia Clericorum illibata servaret.* vid. LOCC. Hist. Suec. Lib. IV. p. 136. Add. Pufendorf. l. c. p. 179. *umb ihre Privilegien Freibeiten, und Gerechtigkeiten unverletzt zu lassen.*

(c) Idem LOCC. l. c.

dixere : *Ut in Senatum Sueciæ non cooptaret, nisi Indigenas, (d) neque horum ullum, nisi ex Consilio Senatus, cui permissa esset cura, & potestas in locum illorum, quos decedere forte contingeret, alios adlegendi, atque hoc modo Beneficii clericalis erant omnes Senatores, quia soli Episcopi tales, reliqui ex eorum erant adlecti Consilio, vel commendatione.* Vid. OLAUS MAGNUS Lib. XIV. Cap. VII. ubi Juramentum exhibetur Equitis aurati, quod in manibus alicujus Prælati præstare tenebatur, inter alia, quæ tanquam huc non facientia omittimus, hujus tenoris: *Egò N. mihi ita Deum propitium opto, ac volo, juxta extremum meum posse, per vitam & bona mea defendere fidem catholicam, & sanctum Evangelium, & tenere, ac protegere verbi divini Ministros in sua libertate, & immunitate contra omnia Regis attentata, uti vult, & jubet Formula Imperii Hierarchici.*

§. XI.

CAROLUS CANUTI, antea Regni Mareschallus, & Curator, *Formulae Imperii hierarchici* malo, sub ipsis Imperii (a) auspiciis, remedium quærebat, abolendo *unionem Cal-*
ma-

(d) *Vt inquit LOCCENIUS, neminem in Senatum admitteret, nisi consilio Senatus.* In ipsa quoque CAUTIONE SATISDATIA, quam exhibet JACOBUS WILDIUS H. P. Cap. III. Sect II §. 26. p. 441. in gratiam *Formulae Imperii hierarchici*, etiam quod mireris additur, intuitu officii, quod demandandum erat Senatoribus : *Quod si quispiam Senatorum Regni, à Collegis deficere suis, atque se se Regi probare, seu insinuare, aut coram aliis, extra Senatum, ad ea, quæ in Senatu dicuntur, aut geruntur provocare voluerit, citra consensum omnium, ille cum dedecore Senatu movebitur, nunquam restituendus.*

(a) Quod consecutus erat, quia sex Annorum gubernatione, se dignum Imperiò fecerat. vid. LOCC. H. S. Lib. V. p. 141.

mariensem. (b) Conquerebatur apud NICOLAUM V. Pontificem, de corruptis Ordinum sacrorum moribus. Ejus ergo A. 1448. obtinuit Bullam, pro Emendatione ad Archiepiscopum Upsalensem; sed emendatione Anno 1454. susceptâ, Legum præsertim Ecclesiasticarum, frustra rebellem Reipublicæ pellere Morbum tentavit, Episcopis Protestationem iterato interponentibus. (c) Justa quidem, ut putabat causa fretus, & favore Civium, vitreo tamen, ut refert *Jac. Wildius* l. c., bona Ecclesiastica sub Inquisitionem vocabat, paucula revocabat, Legata quoque, & Testamenta, quibus in fraudem Regni, & legitimorum hæredum, opibus aucta firmaretur *hierarchia*, pronuntiabat irrita; sed actum agebat, & inprimis Odium Archiepiscopi IOHANNIS BENEDICTI quasi hæreditarium accendebat, quin etiam inter-

D

§. XII.

(b) Cujus sub MARGARETA conditæ jam §. 8. facta est mentio. Causas abolitionis vid apud JOH. MAGNUM in Hist. Goth & Sveonum. Lib. XXIII. p. 729. Fuit enim illa trium Regnorum Societas, magis incommodo, quam usui Suecis; *Eorum ergo Sententiæ obtinuerunt*, inquit, *LOCCENIUS Hist. Suec. Lib. V. p. 141. qui ab Unione, quam vocant, discedendum suadebant. Tribus deinde in Electione positis, in CAROLUM CANUTI, inclinatione voluntatis propendebant. vid. PUFENDORF. l. c. p. 186.*

(c) Quam PROTESTATIONEM integram exhibet, aliquot paginis satis prolixam, JACOBUS WILDIUS in Hist. Pragm. Cap. III. Sect. II §. 25. p. 418. Satis erit ad scopum nostrum, ex eadem illa huc transcribere, quæ ad probandam IMPERII HIERARCHICI FORMULAM sub CAROLO CANUTI faciunt. Id quod ex §. Protestationis II. satis patescit, verbis: *Nos Episcopi, nomine totius clericalis Ordinis, protestamur, quod nullus Laicorum, cujuscunque Conditionis, Status, aut Præminentia fuerit, habeat, aut prætendat, quamcunque etiam minimam Jurisdictionem in Personas Ecclesiasticas, aut bona, quæ iis adhaerent.*

jecto tempore, omnes in se concitabat Clericos, ita ut fuga sibi, & Gedanensi consulere cogeretur exilio. (d)

§. XII.

Rex Oldenburgicæ stirpis CHRISTIERNUS I. ad condendam novam *Imperii Formulam*, (a) ipsamque subvertendam *Hierarchiam*, hierarchicis usus est subsidiis. Artibus clericalibus (b) potissimum adeptus erat Diadema Svecicum: Tanto minus ergo fidebat Clero, quanto magis illius fraudes sibi haberet perspectas. Nihilominus red hostimenti specie, erga clericos, ut in soporem datos occuparet securius, effusa privilegiorum Liberalitate benevolentiam, in primis in Archiepiscopos gratiam, atque fiduciam simulabat summam. In eo ergo totus fuit, ut immunitatem Ecclesiasticam, & *Hierarchici Imperii Formulam* prorsus deleret. (c) Sed *Hierarchica Factio* classicum cecinit, Militem ex universo coegit Regno, Exulem Gedano revocavit CAROLUM, neque

- (d) vid. JOH. LOCCENIUS l. c.
- (a) Quam condere, non permittebant Clerici, teste clarissimò rerum Danicarum Scriptore MEURSIO, apud JOH. LOCCENIUM Hist. Dan. Lib. V. p. 153. *Eadem, inquit, de CHRISTIERNO I. querela erat, quæ de CHRISTOPHORO BAVARO. Quippe IMPERII REGNI SVEO-GOTHICI FORMULA postulabat, ut Regni Provinciarum per Proceres Indigenas, unaquæque gubernetur. Rex si præficiat Peregrinos, detrectare obsequium posse cives. Hanc ergo IMPERII FORMULAM cum deseruerit CHRISTIANUS, Eidem Imperium, Episcopis instigantibus abrogarunt Sueci.*
- (b) Ita enim JOH. LOCCENIUS Hist. Suec. Lib. V. p. 150. *Præsulis, & quorundam Procerum Regni Factione, Consiliis, & Studio, ad Sueciæ Regnum evectus est.*
- (c) vid. ACOBUS WILDIUS in Hist. Pragm. Regn. Sueo-Goth. Cap. III. Sect. II. p. 424. nec non PUFENDORF. l. c. p. 207.

neque non pro *Imperii Hierarchici Formula*, vindicandâ, & afferendâ, nihil non molita est.

§. XIII.

CAROLUS CANUTI in Imperium revocatus, & restitutus, vicissim *Imperii Hierarchici Formula*, manibus, pedibusque obnitebatur, secus, ac spem conceperant Optimates, quorum summa hæc erat contentio, ut *Formulam Imperii Hierarchici* firmarent. De Cleri insolentia, fraudibus, & flagitiis publice conquerebatur. (a) His ergo querelis irritati Episcopi, non solum Sceptrum Sveciæ iterum spondent CHRISTIERNO (b) sed CAROLUS Rex etiam, nullam aliam ob culpam, quam quod *hierarchici Imperii Formula*, hoc est Clericalis Dominationis flagitio obstitisset, ab illis iterum exauctoratus est. (c)

§. XIV.

Sub his STURIIS GUBERNATORIBUS Regni Sveo-Gothici, varias *Formula Imperii*, mutationes est experta. STENO STURIUS Senior (a) circa Initium Administrationis suæ, una cum Regni Senatu, publica constitutione ab-

D 2

roga-

(a) Datis Anno 1464. ad singula Capitula literis, quas exhibet AUTOR EPITOM. DESCRIPT. SVEC. Cap. V. de Abrog. Elect.

(b) vid. MICH. OLAUS WEXIONIUS de Regibus Sueo-Goth. Lib. IX. Aboæ 1668.

(c) Ita enim IACOBUS WILDIUS Hist. Prag. Cap. III. Sect. II. §. 25. *Horrendum dictu! CAROLUS CANUTI flexo deprecatus poplite, hanc unam obtinuit gratiam, ut cum exili Fenno-niæ Feudo Rasburgensi, amplissimum Regnum commutare, oggani-ente etiam tum Episcopo Fenningiæ, vix ei concederetur.*

(a) Cui à CAROLO CANUTI commissa erat Administratio Regni, consentientibus plerorumque Procerum, populique animis. vid. JOH. LOCC. Hist. Svec. Lib. V. p. 158.

rogavit, & sustulit morem antea receptum, de dimidiâ parte Senatus Urbium, ex Germanis legenda (b), eorum numero, & viribus, in quibusdam locis, supra Svecos crescentibus. Contra Lex vetus renovata, & in usum revocata est, de Senatu Urbium, & Oppidorum, non nisi Indigenis unius gentis, & Linguae, majori Patriae bono, quiete, & dignitate, constituendo. Cum Rigenfibus Foedus iniit, contra Ordinis Teutonici in Livonia Magistros, qui Episcopum Rigensem expellere quærebant. In Comitibus Calmariensibus, Proceribus persuasit, ut JOHANNI Imperium non traderent, nisi renovatis Legibus Unionis, in quos juraret Rex novus. (c)

§. XV.

Ex Formulâ Imperii hierarchici sub STURIS Gubernatoribus continuatâ, summam Rerum obtinuit, vi cujus conditionem in se devolvi passus est: Si Rex pactis Imperium hierarchicum involuentibus, non steterit, Subditis licitum esse, adversari, & à fide recedere. (a) Hoc autem studio, hanc, Formulæ Imperii hierarchici Defensores, Regibus obtrudebant conditionem, ut causas haberent proniores trahendi in occasionem, quicquid cum scopo, Regis Autoritatem imminuendi, aut ad Eum Imperiô deponendum magis conveniret. Iverat enim proh dolor, jam in Exem-

(b) conf. LOCC. Hist. Svec. Lib. V. p. 158.

(c) Illarum ex LOCC Lib. V. p. 160. hæc præcipua fuere Capita: Ut Religio & Ecclesiarum Privilegia, ac immunitates sanctæ, rectæ serventur. Ut administratio trium Regnorum, secundum Leges singulorum, & mores Majorum instituatur. Ut nulli Exteri in Ordinem Senatorum Regni recipiantur. Ut Beneficia Ecclesiastica, nullis nisi Indigenis committantur.

(a) vid. IOH. LOCC. Hist. Svec. Lib. V. p. 176.

Exemplum eâ ætate; sed Deo, & sanæ conscientiæ inimicum, ut ad *Formulam Imperii hierarchici* tuendam, ipsi etiam Ecclesiarum Antistites nulli dubitarent, Gregem suum non pascere; contra vero pugnare, & sacrum pedum gladio permutare, cujus rei dorummentum habemus sub hoc JOHANNEM in HEMMINGO GADDO, bellicoso Ecclesiæ Lincopien-
sis Antistite. (b) Exitus quoque *Imperii hierarchici* Acta probavit. Tandem enim noster JOHANNES malevolis Cleri Artibus, Regno motus est, non obstante, quod MAXIMILIANUS Imperator solenni Diplomate Sententiam in ejus favorem ferret, quam non sine vitio latam causati sunt, qui non nisi *Formulam Imperii hierarchici*, in constanti habebant animo. (c)

XVI.

Hic qui per Archiepiscopum Upsalensem, sine *Cautione Satisfactitia* (a) Summam Rerum adeptus, Suecanæ Nobilitatis universæ extirpationem animo agitabat, ut sibi, suisque Danis indigenis, viduatam Dominis ac Ducibus æternum submitteret Gentem, quæsito sibi immodico Dominio, *Formulam Imperii hierarchici*, apertâ vi subvertere, in animo habebat, cujus propositi insigne dedit documentum, in JOHANNEM ANGELO ARCIMBOLDO, Pontificis

D 3

LEO.

(b) vid. IOH. LOCC. Hist. Svec. Lib. V. p. 176.

(c) vid. IOH. LOCC. 1 c. p. 176.

(a) vid. IOH. MAGNUS in Hist. Goth. Sveon. Lib. XXIII. Cap. VIII. p. 737. *CHRISTIERNUS confestim ab Archiepiscopo Upsalensi JOH. BENEDICTI de SALESTADA, & Factionis hierarchicæ Sociis, Coronâ regiâ donatus est, idque nimis temere sine aliquo Senatus, aut populi Decreto, sine CAUTIONE SATISFACTITIA, nullo ordine, nullo denique majorum more observatô.*

LEONIS X. Legato, (b) ejusque Fratre ANTONELLO, aliisque contemptu Ecclesiasticæ Jurisdictionis pessime habitis, inprimis autem arcessito in Daniam, & recepto Concionatore Evangelico, quod alioquin irreligiosus, omnique sensu pietatis, & Conscientiæ destitutus, non tam dogmatis, quam Juris Ecclesiastici Reformationem spectaret. Nul- lam ergo cum CHRISTIANUS II. dedisset *Cautionem Satisfactitiam*, (uti in limine hujus §phi, testimoniô JOHANNIS MAGNI innixi diximus,) ex more hætenus juxta *Formulam Imperii hierarchicam* receptô, constitutiones omnes, atque Privilegia, inprimis ea, quæ ad immunitatem Cleri spectabant, declarabantur nulla. Atque inde est, quod famosa illa LANIENA HOLMIENSIS subsecuta sit, omnibus iis, qui CHRISTIerno quondam se opposuissent, capitis damnatis. (c) Quamvis vero ad stabiliendum Imperium, atque ad ejus introduceudam *absolutæ potestatis Formulam*, Reges ita sint connisi; Optimates tamen *Factionis hierarchicæ*, quomodo variis conatibus obstiterint, ex antecedentibus satis abunde manifestum est.

§. XVII.

Ante hæc Senatus *Formulæ Imperii* addictus, quæ *hierarchiam* pro scopo habebat, Jura populi sibi vindicaverat
usur-

(b) De quo vid. IOH. LOCCEN. Hist. Suecan Lib. V. p. 181. *Indigne enim tulit Indulgentias CHRISTIERNUS, quia hic quæstus tam locuples, & felix fuisse fertur, ut decies centena millia aureorum ex Regnis Aquilonaribus Romam asportaverit.*

(c) *Ad Supplicium rapiiebantur Senatores, alique Nobiles, quot quot essent præsentis Holmiæ, Gaddius, alique Optimates in Finlandia, alii alibi mactabantur, jubente, vel Inspectante Tyrannô.* conf. ERICI IOERANSS. Historia GUSTAVI I. ad h. A. Part. I. pag. 59. nec non PUFENDORF. l. c. p. 272.

usurpanda, & detorquenda, vel adversus Cives ipsos, si res ita ferret, vel adversus Reges. Ab his enim, juxta hanc *Imperii Formulam* ex potestate tribunitia, omnium Ordinum nomine, primo *Cautionem chirographi*, qualem sibi potissimum convenire crederet, exigebat, ante omnia stipulans confirmationem Juris, & Immunitatis Senatoribus, & Optimatibus competentis, ex concessione Regum Prædecessorum, vel Usucapione tacita, additis insuper lubinde pro ratione Status, novis quibusdam cautelis, uti ex antecedentibus liquet. Tandem vero ex causarum Nexu, (a) & divinæ providentiæ concursu (b) hæc ipsa *Formula*

(a) Huc pertinent, perfidi CHRISTIERNI II. sanguinolentia, quæ hic GUSTAVUS in occasionem restituendæ LIBERTATIS FORMULÆ utebatur, nec non ARCHIEPISCOPI GUSTAVI fastus & insolentia, adversus quam HIERARCHICÆ USURPATIONIS iniquitatem insurrexit GUSTAVUS I. non, nisi internâ convictione, pietate, & amore erga patriam, toties FORMULÆ IMPERII HIERARCHICI stabiliendæ causâ cruentatam, devastatam, suisque viduatam civibus, rectâque ratione dictante, & impellente, immo cogente conscientia. Rem vero arduam, quæ omnino periculosæ valde Aleæ opus erat, animose adgressus, & prospere executus est, ad LIBERTATIS REGNI SVEO-GOTHICI FORMULAM à Servitute CHRISTIERNI II. vindicandam. vid. PUFENDORF. l. c. p. 273 - 307.

(b) Hic divinæ providentiæ concursus se se exseruit in renatâ per idem Tempus, inter vicinas gentes, Evangelii luce, quæ radiis in Sueciam sparsis, superstitionis Nebulas depellens, quibus hætenus convelatæ fraudes, artesque hierarchicæ utcunque latitaverant, mysterium iniquitatis inspectandum præbuit omnibus, neque stimulum tantum; sed & robur ad subvertendam IMPERII HIERARCHICI FORMULAM addidit, quo Antecessoribus, hanc hydram dudum secantibus, fortior, & felicior GUSTA-

la Imperii hierarchiæ, in *Regno Sueo Gothico* velut arcus nimium intentus, destructa ac fracta est, sub GUSTAVO de VASA. (c) Jam enim Suecia variis jactata casibus, deformata ac lacerata, splendidiorē novo recentioris ævi habitu, *Formulam* sumere cœpit. Regno Majestatem, Patriæ tranquillitatem, suaque sibi pariter ut Regi, atque Civibus jura vindicavit GUSTAVUS, strenua in primis virtute *Militis Dalecarli*. (d) Primus fuit Regum, qui non tam electus, quam

GUSTAVUS prævaluit. Eodem enim fere tempore, quo Regium GUSTAVO conferebatur Imperium, DOGMATA LUTHERI increbuerunt in Sveciâ, reversis in patriam, qui Studio- rum gratia Witembergæ fuerant commorati, OLAO & LAURENTIO PETRI, aliisque. vid. PUFENDORF. l. c. p. 306. 309. nec non JOH. BAAZIUM in Hist. Eccles. Sveo-Goth. quæ prodiit Lincopiæ 1641. Cap XIV. p. 227.

(c) Qui è Danicâ custodia elapsus, opportuna præsentia, ardua virtute, audaci prudentia, provido fervore, indefessa vigilantia, pietate erga patriam, patriosque Manes egregia, & voluntatis erga Deum rectæ conscientia, aliisque heroicis dotibus, restituendo Regno, novæque ejusdem condendæ FORMULÆ natus, atque destinatus videbatur. Nomen enim, regiamque Dignitatem animo, & ipsis factis æquabat. In promovenda veritate Evangelica, tanta ejus erat prudentia, ut eam quidem audacter prædicari; Elenchum tamen, & invectiones in Pontificem & Episcopos caute adhiberi voluerit. vid. IAC. WILDIUS in Hist. Pragm. nec non PUFENDORF. l. c. p. 306.

(d) Gens illa delitiis non adfuerat, ubique obvium habet cibum, Aqua enim, & cortice ex Arboribus, si necesse sit, vitam tolerant. In ipso quidem limine FORMULÆ IMPERII REGNI SVEO-GOTHICI mutandæ, non ingrediebantur partes GUSTAVI, cujus renisus causæ erant, 1) quia tunc personati STURII partes sectabantur, 2) quia sacratior doctrina, per divum LUTHERUM repurgata ipsis odio erat 3) quia Ritibus Pontificiorum Ecclesiasticis

quam iteratis omnium Ordinum supplicationibus (e) & intercedente Pontificis Legato exoratus, & quasi coactus clavum Imperii capeffivit, idque collatione præteritorum & præsentium, facile assequebatur, arduam, plenamque rem esse periculi, *Formulam Imperii eminentem*, ac regiam tue-
ri, contra *Formulam Imperii hierarchicam*, clientelis opibus, viribusque (f) stodide tumidam; copiosissimo (g) nisi Cle-
ro nervi præciderentur. (h) Erat quidem *Hierarchica Fa-
ctio* Holmieni Lanienâ jam debilitata, à Clero tamen su-
pellectilem, aliosque Thesauros superfluos Ecclesiæ sibi
dari voluit, obtinuitque, Episcopis (i) ringentibus, & fre-
men-

sticis inhærebant. Postea vero pro Libertate per GUSTAVUM restituenda, tanquam pro aris & focis pugnarunt. vid. LOCC. Hist. Svec. Lib. VI. p. 243.

(e) Vastam enim Regni molem, & pondus, cui ferendo non esset, impense deprecabatur; Regni tamen Ordines impensius idem suis precibus flagitarunt, nec prius de iis remissuros significabant, quam exorarint GUSTAVUM, non ergo ex Ambitione, uti inquit LOCCENIUS Hist. Svec. Lib. VI. p. 219.; sed oppressæ Patriæ commiseratione, & Libertatis studio flexus, eorum votis animisque morem gessit.

(f) Quia illo tempore Pontifex extremum Cleri Fortunarum perfugium erat: Ab hac enim Anchora & Tutela, ignem, & flagella undique habebant.

(g) Erat enim tunc in REGNO SVEO-GOTHICO nimium ignavorum, & inutilium Sacerdotum, & Monachorum, quibus omnia Coenobia erant referta, qui nihil ferme aliud agebant, quam ut instar noxiorum animalium Terræ fruges, & medullam confumerent. vid. LOCC. Lib. VI. p. 249

(h) Quod jam ab Antecessoribus Arte pariter, & Marte frustra tentatum erat.

(i) Quorum hoc erat ea Tempestate Artificium, visitando circuire
Dice-

mentibus. His, & aliis, Prolusionis ac tentaminis gratia Factis, *Formulae hierarchicae*, Pontificumque Decretis, de Jurisdictione Ecclesiastica, & Electione Canonica, utique derogavit. Quod ergo in *Formula Imperii hierarchici* Dominationis fundamentum, & unicum Principium erat, Pontificis videlicet supremitas, & irrefragabilis Autoritas, quam vulgo Infallibilitatem vocant, totum collapsum est. (k) Cives non solum Holmenses ac Uplandici complures; sed & Procerum nonnulli, ex ipso Dei verbo (l) edocti, quam turpiter haecenus à Pontifice Romano, & Episcopis, (m) aliisque clericis circumventi fuerint, dogmate falso, & fallaci, ad *Formulam Imperii hierarchici* stabiliendam, & corradendas opes, fraudulenter compositò, paulatim vindicias antiquae, hoc est sanioris *Imperii Formulae*, non improbabant magnopere. Atque erant etiam inter Antistites Ecclesiae, quos Conscientiae Stimulus, & interna Convictio,

me-
Dioeceses, ut sub Titulo Recognitionis & Censurae Sacerdotum, inspicerent, & decerperent, eorum Fortunas, sacraeque Dignitatis Decus in Avaritiam, & turpem quaestum verterent. vid. LOCC. Lib. VI. p. 240.

(k) vid. BAZIUS in Hist. Eccles. Sveo-Goth. & qui huic ob descriptionem exactam Status Ecclesiastici jungendus est AUTOR. EPIT. Descript. Svec. Goth. & Fenning. Lib IX. Cap 8. Ab. 1668.

(l) Inaestimabili enim Thesauro, Bibliorum nempe in Linguam Sveo-Gothicam nunc primo versorum Editione, qua haecenus destituta Suecia, demum à GUSTAVO I donata est. vid. LOCC. p. 206.

(m) Qui tantam usurparunt Autoritatem, ut JOH. MAGNUS Gothus, Praesul Upsalensis, Regem, inter Epulas poculo adventitio excipiens, hac uteretur Formula: Nostra Gratia, (ipsa pono verba JOH. LOCC. Lib. VI. Hist. Svec. p. 241.) vestrae gratiae propinat salutem. Frigida haec erat Praesulis urbanitas, & fastus, uti Antistite sacrorum indignus, ita risu & probris dignissimus.

liori causæ, regiisque conciliaret partibus. Episcopi adversæ partis, (n) Dominatui *Formula Imperii hierarchici* accelerabant Exitium, calumniis in Gustavum Regem sparsis, quo ipso, Gustavo, alias moderatius, ac pedetentim sua sibi Jura, hoc est antiquam *Imperii Formulam* vindicatur, velut Calcaria subdentes, imponebant necessitatem ipsum petendi Jugulum. Rex ergo clavum Imperii sponte oblatum retinere noluit, nisi illâ Lege: ut indicatis à se *Regni Sueo-Gothici* Morbis, remedium adferretur præsentissimum, & obex poneretur *Formula Imperii hierarchici*, de quo singulorum Ordinum Responso seorsim reddenda, requirebantur, id quod ad subvertendam *Formulam Imperii hierarchici* summe necessarium erat, quia antiquam quidem Comitiorum Formam servaverant; non tamen antiqua Civium Jura. Olim enim in quatuor classes divisi, unum corpus, atque robur civitatis non constituebant, neque unius Demagogi omnes sequebantur ductum, atque dictum;

E 2

(n) Inter quos eminet BRASCHIUS, qui velut in ludibrium regie suppremitatis, edicta IMPERATORIS, & GEORGII MISNICI contra Doctrinam LUTHERI Svecice impressa, promulgare non dubitabat, ac Regis Controversiarum Decisioni se se opposebat, adferens: Theses LUTHERI dudum damnatas esse, neque amplius ventilandas, circa Religionis antiquæ præjudicium. Vernacula sacri Codicis paraphrasis, quam sibi à Rege serio demandatam, Archiepiscopus IOH. MAGNI promiserat, à se & reliquis cathedralibus, sedulo concinnandam, studio procrastinata negligebatur, tanquam Pontificis Autoritati derogans, & FORMULÆ IMPERII HIERARCHICI periculosa, quia Olaus Petri, & Rex ipse, ad Scripturam sacram perpetim provocabant, eamque ab omnibus vernacula legi, ac intelligi volebant, ut norma esset credendi, & judicandi de Controversiis fidei, vid. PUFENDORF. l. c. p. 280-286.

ctum; sub *Formula Imperii hierarchici* vero, velut sub Ora-
culo, communi nomine edebantur Responſa, & Plebisci-
ta armis publicare concrepantibus conſveverant. Hæc
in commune conſultandi ratio, quam *Hierarchia* ſubdole
retinuerat, neceſſario erat mutanda, eum in finem, ut, Suf-
fragii Jure, Civibus urbicis, atqve ruſticis vindicato, Rex,
hierarchicæ Factionis, atqve Procerum autoritatem libraret.
Intutis ergo pactis, precarioqve Imperio renuntiabat GU-
STAVUS I. neqve revocantibus, deprecantibus, & obſe-
crantibus mox parebat, aut fidem, nova obſeqvia ſponden-
tibus adhibebat, priuſqvam Decreto Comitiali, ex Scto
& Plebiscitis, pro ratione ſtatus conflato, ſuis ſatiſfactum
poſtulatis, & Leges Imperandi, atqve parendi, novâ *For-
mula Imperii Pragmatici* eſſent confirmatæ, ac una cum Jure,
atqve Majeſtate regali, ab *hierarchicæ Formulæ*, vindicatæ,
corruptelis & prævaricationibus. (o) Acciſa ergo Episco-

(o) Qua in re GUSTAVO I. tandem gratificati ſunt Episcopi, id
quod teſtantur ACTA COMITIALIA ARHOSIENSIA, quæ
obvia apud IACOB. WILDIIUM Hiſt. Pragm. Cap. III. Sect. III.
§. 32. p. 529. FORMULAM IMPERII concernunt, ejuſque
mutationem, vel potius reſtitutionem, qualis ante HIERAR-
CHIAM fuerat. RECESSUS, interpoſita, pro ejuſ ævi conſuetu-
dine, fidei teſſera, & CHIROGRAPHI CAUTIONE, dignus,
qui hic ob præſtantiam, & momentofas cauſas, fere totus infe-
ratur. Erat autem hujus tenoris: *Rationes Decreti, de Episco-
porum Potentiâ, regio ſubmittenda Arbitrio: Quoniam Episco-
porum, Antiſtitumque potentia, & in Imperantes protervia, ſubinde
multas Regno peperit rerum viciffitudines, hiſce ſiſtendis, neces-
ſario illorum pompa diminuenda fuit. Ad hæc omnium loco ra-
tionum, ſi deſuiſſent, haberi potuiſſet, quod oneroſum nimis es-
ſet multitudini, geminam pati Dominationem, quæ cum neutra
abſo-*

absolute cedere vellet, subortis inde Furgiis, & Contentionibus, non nisi damno publico, Regnique persistebat Exitio. Cum autem Regibus Imperium civile à Deo datum esset, cui se se Episcopi contra divinum ingererent mandatum, illos certe adserendos, hosce removendos esse, æquitas dictitabat. Episcopi ad prædicandum Dei verbum animum advertere, ab ipso Dei jussi, Imperii, militiæque curis distracti, mandatum negligebant divinum, quod neque Regi juxta mandatum divinum ferendum; sed in id juxta incumbendum erat, ut suo restituerentur officio genuino, id autem factu erat impossibile, quoad Sacrorum Antistites Imperio gauderent civili, atque Dominio. Attamen id incubuisse Regi, cujus erat, justa tueri, injusta punire, satis manifestum est, cum Episcopos Ecclesiastico prædicationis munere fungi justum, id autem deserere injustum sit; Qui autem esset possibile, eos in officio continere, nisi impedimenta muneris Ecclesiastici removerentur? Ab ipso etiam Deo negata fuit Episcopis Dominorum, & commendata Ministrorum Forma, seu conditio, qua Christus, Apostoli, eorumque Successores aliquot fuere Seculis, utpote quibus ignotum fuit Episcopale Dominium; quin & conditis Christianismi aliquot statutis, à civilibus Episcopi prohibiti fuerunt negotiis, ut Juris Pontificii Codices vel ipsi insinuant. Veritati quidem consentaneum est, amplissimas à Principibus & Imperatoribus Christianis, in Episcopos & Sacerdotes, possessiones, & immunitates eo fine fuisse collatas, ut eo felicius officio defungerentur sub, & pauperes, omni alio subsidio, solatioque destitutos, curæ cordique haberent. Neque male stetit Res christiana, quoad Episcopi tam officii Ecclesiastici, quam pauperum infirmorum, nervis, oculisve defectorum, rationem haberent, eorum subveniendo Necessitatibus, quibus quantum sufficeret ut haberent Episcopi, bene omnino factum fuit. Nunquam autem suas opes, & immunitates, Episcopis eâ intentione concessissent Principes, & Imperantes, ut iisdem

contra se ferocirent, quod inde à multis retro Seculis factum. Cum itaque bonâ intentione sibi concessis malè essent abusi, ut iisdem privarentur, æquum omnino erat, jure etiam Canonico ita statuente, quod Privilegiis exciderit merito, quicunque abutitur. Ita publice constabat Episcoporum Proventus, neque ex eorum patrimonio, neque ex pecuniâ; sed à plurimis optimâ intentione, in commodum & emolumentum publicum fuisse collatos; Cum itaque deprehenditur, proventus illos, ab Episcopis in salutem publicam, ceu debebant, non impendi, tum utique eos licebit abutentibus subducere, ac diminuere, nec non eo transferre, ubi emolumentis cedere publicis possint. Quando etiam Coronæ fructus nimium essent diminuti, & attenuati, summaque necessitas ejus requireret sublevationem, ne ingravescenti tributorum oneri succumberet multitudo civium, certe necessarium erat, talibus eam sublevare proventibus, qualium levissima videretur jactura, quod in Episcopales, & Ecclesiasticos redditus optime conveniebat, quia Episcopi & Clerici, æque bene mandato sibi munere defungi poterant, post immensorum, quibus aliquamdiu fuerant gavisi, Redituum revocationem s. moderationem, ac ante eorundem acquisitionem, cum etiam iis tranquillitati, & sublevationi cederet, si solitudine militarium, civiliumque rerum vacarent. De censu templorum cathedralium, & Canonorum, quod necessariae sustentationis impensas exsuperaret, liquido satis fuerat deprehensum, & quod vel inutiliter in ædibus præfeclorum consumeretur, vel alias perexiguâ collocaretur commodis, in oculis erat omnium, cumque à Majoribus non profusioni; sed optimæ intentioni concessus fuisset, gravis non deerat ratio, sublevandi potius ex eodem Coronam, in Regni emolumentum, quam inutiliter profundendi. Cumque Canonici magna ex parte, longe amplioribus gauderent Reditibus, quam ad sustinendum demandatum sibi munus opus haberent, satius etiam erat, Superflua Coronæ sublevationi

porum Potentia (p) iniquis quæsitæ technis, *Formula Imperii Regni Sueo-Gothici*, quæ hæctenus Jure Electionis nitebatur,

tioni cedere, quæ majus traheret momentum, quam vel consumi, vel nullius adservari commodo. De retractu prædiorum, ad Equites, Nobilesque spectantium, publice constabat, quantum attenuati per longum temporis tractum fuissent Equites, Nobilesque, quorum, ubi decem, superiori sedissent seculo, vix quatuor aut quinque jam numerarentur, quod ex vetustis libellis, & plurimis, nunc à Colonis infessis, facile colligitur prædiis. Neque minus constabat, quod ejus rei causa fuerit simplicitas Majorum, quæ plurima bona, fundosque, Templis, Coenobiis, atque præbendis addixere, quo sese cultum DEO insignem præstare persuasi, patrimonio Suos pessime defraudabant Hæredes, pariter Episcopi & Antistites, quippe qui satis essent numati, plurima coemerant ab iis, qui ad incitas essent redacti, prædia. Ob has, aliasque plures rationes gravissimas, Recessus Arosiæ fuit conditus. His enim neglectis Regnum periclitabatur, quod prudens, & cordatus quisque adsequebatur facile, & id universi Regni Civibus, maximo apud Exteros opprobrio, & ignominia cessisset, quin imo satius fuisset, Recessum illum nunquam fuisse conditum. Erant quidem teste eodem WILDIO l. c. qui eum vellent abolitum; id vero si factum fuisset, universi Regni Exitio, privatum quæsisissent Compendium.

(p) Ita enim IOH. LOCCENIUS Lib. VI Hist. Svec. p. 255. *Præter Arces tredecim millia Prædiorum, quæ Episcopi, & Ecclesiastici à Tempore CAROLI CANUTI R. vel venditione, vel Donatione alienata possederant, ad Coronam, & Ordinem Equestram redierunt. Reditibus in sortem computatis, ac in solutum acceptis, quum Regnum, & Nobiles, vix tertiam partem Bonorum, comparatione possessionum sacri Ordinis antea tenerent.*

batur. sævo CHRISTIERNI II. Dominatu (q) foedata (r) sub hoc GUSTAVO I. (s) in quo Ingenium, Sangini congruebat, Libertatem, ac Spiritum recepit. *Formulae Imperii hierarchici* Fundamentum erat: Ecclesiasticæ Jurisdictionis, a civili, distinctio, quod conferenda ecclesiastica mu-

(q) De quo ANNA JOHANNIS Vidua tutis GUSTAVI Auribus deposuerat. vid. IOH. LOCC. Lib. VI. p. 199. *Fallax enim CHRISTIERNI, & sævus animus erga Svecos, infaustis documentis innotuerat, cui nempe in animo erat, totam cædibus & suppliciis exscindere Sueciam. Confluebant ergo ad GUSTAVUM, quibus odio Servitus, & Cura Libertatis erat.*

(r) *FORMULA enim IMPERII REGNI SVEO-GOTHICI per CHRISTIERNI Tyrannidem, in oppressione, angustias, & detrimentum coniecta erat. vid. LOCC. l. c. Ipsi enim inexplebilis Svecici cruoris hauriendi sitis inerat, ut si potuisset omnes Familias ab stirpe evertere, & totum nomen Sueonum delere, ipsi lubido fuisset, eoque, in omnibus passim oppidis, & pagis patibula erigi jusserat. vid. IOH. LOCC. l. c. Atque de hac Tyrannide omnino foeda, cum gemitus, & querelæ undique personarent, omnes, quibus ANTIQVÆ LIBERTATIS FORMULA, curæ cordique erat, hortatus est GUSTAVUS noster, & spe injecta proximæ rerum commutationis, ut expromptæ facundiæ, rerumque Patriæ peritus erat, ad profligandum à Cervicibus suis CHRISTIERNI Jugum commovit.*

(s) In nomine GUSTAVI, quod ei in Baptismo inditum est, Omen erat FORMULÆ IMPERII ex voto restituendæ: denotat enim GOTTSTAFF Lingua Suecica, Gothornum Scipionem, quasi tacito præfagio innueretur, fore hunc talem, quo Gothi, in retinenda LIBERI IMPERII FORMULA, tanquam firmo Scipione niti possent. Pater ejus erat ERICUS, progenies IOH. de RIDBOHOLM Equitis aurati de VASA. vid. IOH. LOCC. in Hist. Svec. Lib. VI. p. 197.

munera, ut non regii; sed Papalis essent beneficii, unde plena tam personarum, quam rerum exemptio, & separatus in statu, status, quasi sponte fluxit. Per *Formulam Imperii Monarchici*, (t) quam instituit GUSTAVUS, restituebatur Regi, quicquid circa Ecclesiastica munera, eminentioris sibi Papa Juris vindicaverat. Pontificis enim Autoritate insuper habita, data Regi potestas est, de Doctrinis, & ipsa Religione, juxta verbum Dei, ceu verum Christianæ fidei Principium judicandi. Ab illo tempore Senatores, non Regni solum; sed & ipsius Regis, & hæreditariorum Principum secretiores Consiliarios se se appellasse, Acta probant publica, atque tum in Senatum adlectos PETRUM BRAHE, LAURENTIUM THURONIS, GABRIELEM CHRISTIERNI, aliosque, antiquata *legis hierarchicæ Formula*, tale dixisse Sacramentum deprehendimus, apud JACOBUM WILDIIUM Cap. III. Sect. III. §. 33. p. 567. Hist. Pragm. Regn. Sueo-Goth. *Ita mihi Deum auxiliari cupio, ut addictus, atque fidus Domino, & Regi meo esse volo ac debeo, neque aliud adferere, aut consulere, quam, quod justum fuerit, ex Dilamine Conscientiæ meæ, absque privato Respectu, favoris, corruptelæ, aut Largitionis, & odii cujuscunque. Neque eliminare arcana Senatus, aut celare, quæ clementissimi nostri Domini, & omnium bono publicanda sunt. Neque vel Consilio, vel facto concurrere ad quempiam in Senatu, vel extra eundem, vitæ, vel bonis exuendum, ultra*

(t) *FORMULA IMPERII HIERARCHICI* penitus extincta, nova *IMPERII MONARCHICI FORMULA*, per *UNIONEM HÆREDITARIAM*, conditam Oerebrogiæ 1539. & ab omnibus confirmatam Ordinibus, 1544. introducta est. Quicquid alias *HIERARCHICI IMPERII* redolere poterat *FORMULAM*, præstito super evaginato Regis Gladio, sacramento plane novo, Senatus ejuravit, plenum, perfectumque spondens obsequium.

tra quod Svecicæ Leges dictitant. Ita me Deus adjuvet. Hic omis-
sus deprehenditur Articulus, de urgendâ observantiâ Pactorum
& Sacramentorum, quæ sibi mutuo, Rex, atque populus dixissent.
 Tandem, cum Regni Sueo-Gothici Formula Anno 1540. Oere-
 brogæ serio discussa esset, atque Senatus, & Proceres Re-
 gni cogitatus expendissent, quantum in Principum Regno
 destinata stirpe, sit Regni stabili mentum, & quanto prom-
 tius tutiusque cooptetur jam certus Successor, quam quæ-
 ratur incertus, ob summa GUSTAVI(u) merita, in regia ejus
 Familia, ejusque continuâ serie, Formulam Imperii Ao. 1544.
 in Comitibus Arhosiensibus fecerunt hereditariam. (v)

§. XVIII.

Formula Successionis, & Imperii Regni Sueo-Gothici, in GUS-
 TAVIANA Familia, per novam, & immotam Legem, funda-
 ta, uti §. præcedenti docuimus, quæ in Patre bene coepe-
 rat, in grandiori natu Filio ERICO XIV. sorte nascendi
 continuata est, (a) & si de Imperii absoluti Formula, ex
 adparente ordinum obsequio, judicare liceret, omnino
 faten-

(u) Quippe qui Regnum SVEO-GOTHICUM, quietum, liberum,
 opibus firmatum, & contra vim externam, internamque bene mu-
 nitum reddiderat, atque in otio, & pace, per viginti jam & qua-
 tuor Annos tutatus erat.

(v) LOCC. Hist. Svec. p. 319. *Regnum Sveciæ, quod suffragiis, &*
Electione, antea deferebatur, hæreditarium factum, & ad Fami-
liam Regis GUSTAVI, ac Mares ejus hæredes ac posteros, so-
lenni Lege, & pacto, quod UNIONEM, & FORMULAM hære-
ditariam vocant, alligatum, & adstrictum est.

(a) Ita enim LOCC. Lib. VII. Hist. Svec. p. 347. *Fus Successio-*
nis Regni Suecici, in Gustaviana Familia fundatum, quod in Pa-
tre bene coeperat, in grandiore natu Filio Erico, SORTE NA-
SCENDI continuatum est.

fatendum esset, eam, ipsi, si ulli unquam alii Sueciæ Regum, omnibus exemptam Legibus obtigisse. Ita enim ad novam politioris ævi, *Formulam Imperii Monarchici*, obsequio, & patientia Ordinum est abusus, ut pro arbitrato suo quicquid libuisset, neque tamen minus, ex ordinum voluntate & consensu agere videretur. Novum tamen hoc fuit in *GUSTAVIANÆ Monarchiæ Formula* temperamentum, ut unus omnibus, neque tamen æqualiter imperaret, (b) Hanc inæqualem *Imperii Formulam* Ericus indigne tulit, paterni Imperii, ut putabat, multo absolutioris recordatione, & æmulatione. Hoc ergo animo in Comitibus Arbogienf. Anno 1561. Fratribus in ordinem redigendis, aliquanto duriores obtrusit Leges (c) vel sic dictam *Constitutionis*

F 2

(b) Quia juxta HÆREDITARIÆ SUCCESSIONIS & PATERNI TESTAMENTI FORMULAM, Regnum ei quidem cum plena MONARCHICÆ SUPREMITATIS FORMULA cessit, exceptis tamen tribus Ducalibus Feudis, FENNIA, OSTROGOTHIA, & SUDERMANNIA, cum NERICIA & WERMELANDIA, ad Fratres Principes, JOHANNEM, MAGNUM, & CAROLUM, eorumque hæredes, cum TERRITORIALIS, quæ dicitur, SUPREMITATIS FORMULA transferendis. vid. IOH. LOCC. l. c.

(c) vid. PUFENDORF. l. c. p. 386. nec non LOCC. l. c. p. 348. Quarum summa hæc erat: *Quicumque Princeps convinceretur maleficii, aut insidiarum adversus Regis, aut liberorum ejus vitam, ac salutem, etsi non subsecuto actu, Ducatu suo, & Jure hæreditario Regni exclusum iri. Subditi in eodem Ducatu soli Regi jurati essent, salvis Duci eorum tributis. Qui secus jurarent vita, & facultatibus privarentur. Si Princeps ad Aulam comitator, quam centum Equitibus accederet, reliquos ab Aulæ Magistro removendos; immorigeros ex Legibus Aulæ damnandos esse.*

Nulli

rationis Formulam, quâ *Monarchici*, eodem, quo reliqui *Optimates*, modo, atque *Jure*, *Imperii* *admittere Formulam*, & *exiguâ*, quæ *concederentur*, *prærogativis* *adquiescere* *cogerentur*. *Coactos* ad istam *Conventionis Formulam* *Principes hæreditarios*, in *Senatum plebiscito* *cooptandos* *cura vit*, & *Senatoribus* *reliquis*, ut quodammodo *adæqvaret*, *hæreditariam Comitum Dignitatem*, hætenus in *Suecia* *in usitatam* *contulit*. (d) *Exercendo* per *universum Regnum*, *supremo Judicatu* *correctorio*, & *inquisitorio*, *Holmiæ*, *instituit Næmdam*, (e) *seu ultimæ provocationis*, & *Capitalium causarum* *Judicium statum*, & *ordinarium*. Ad hanc *Regiam provocare Næmdam*, *fas erat* *Subditis* in *Ducatibus* *contra Principes hæreditarios*. *Fretus* *Ordinum obsequio*,
juxta

Nulli Principi licitum fore, *convocare Ducatus sui populum*, *Bellum capere*, *pacem inire*, *pacta contrahere cum extero Principe*, *Rege inscio*. *Regis Edictis*, *de Religione*, *sive quibuscunque aliis*, *tam Ducis*, *quam Regis subditos parere oportere*. *Nulli Duci fas fore*, *nobilitare aliquem*, *aut concedere alicui bona in perpetuam proprietatem*. *Principi in suo Ducatu integrum non fore*, *Episcopos*, *aut Judices Provinciales eligere*. *Nulli denegatum iri facultatem appellandi à Principe ad Regem*. *Regium Judicium inquisitorium*, *quolibet triennio*, *tam intra*, *quam extra Ducatum habendum esse*. *Breviter*. *Principes*, *eorumque posteros*, *Regi*, *omni honore*, & *obedientia*, *tam in his*, *quam aliis Rebus*, *hic non expressis addictos fore*.

(d) *Autor de l'Etat de la Suede* *Cap. XX. p. 165.* *Ce fut lui*, *qui introduisit le premier en Suede les Dignités de COMTE, & de BARON*, *pour mettre la Division*, *parmi de la Noblesse*, *par la Jalou sie*, *que ces Rangs ne manqueroient pas d'exciter*.

(e) *De quo Iudicio. vid. IAC. WILDIUS in Hist. Pragmat. nec non MICH. OLAUS WEXIONIUS in Epit. Descript. Svec. Ab. 1668.*

juxta *Formulam Imperii Monarchii*, ex arbitrio suo, & inprimis CHRISTIERNI PETRI, (f) aliorumque sanguinario consilio, Leges omnes, divinas pariter, & humanas, publicas, & privatas insuper habuit, quidlibet statuens, neque tantum in plebejos, sed & Optimates, optime de Republica meritos desæviens. (g) Gravissima tandem hæc fuit ex tot injustis factis commutatio, quod Rex potens, & felix, infelix Carceris incola factus, ipsoque Regno tandem dejectus sit. (h)

§. XIX.

JOHANNES, hujus nominis III. qui Titulum Svecorum, Gothorum, Vandalorumque Principis hæreditarii, Imperantis, Pro-Regis, & Gubernatoris, jam una cum Armis, adversus Fratrem ERICUM induerat, mox abdicato ERICO XIV. surrogatus, in Comitibus Holmiens. ineuntis Anni 1569. Principis CAROLI, & omnium, atque singulorum Ordinum homagia jurata accepit, hisce vicissim Juris cuilibet competentis, & Legum Sueciæ, non solum juxta *Formulam Imperii Monarchici*; sed quoque adductam; (a) Illi autem seorsim paterni observantiam Testamenti, sancte pollicitus, quod etiam sub solenni Coronatione, fusi-
us declaravit, & Sacramento confirmavit. Inde manifestum est, *Formulam Imperii Monarchici*, modo, & ratione gubernandi, ab Ordinibus aliquantisper temperatam fuisse, licet minori, quam sub *Formula Imperii hierarchici*, renisu, Regi seorsim Edicta proponere, Statuta condere, Feuda, & Offi-

F 3

(f) vid. Ioh. LOCC. in Hist. Suec. Lib. VII. p. m. 369.

(g) LOCC. c. l. p. m. 372.

(h) Idem l. c. p. 380.

(a) conf. LOCC. Lib. VII. H. S. p. 380. 416. nec non JAC. WILDIUS in Hist. Pragm. Cap. III. Sect. I.

& Officia quævis conferre, & quasi quidlibet, salvo Regni, atque Ordinum Jure, imperare fuerit integrum.

§. XX.

SIGISMUNDUS magis de *Hierarchici* reducenda, (a) quam retinenda *Imperii Monarchici Formula* sollicitus erat, vanamque armis destinata pervincendi, spem concipiebat. Tanta ferviendo contentione *Formula Imperii hierarchici*, non ita pridem sub GUSTAVO loco motæ, & publice proscriptæ, vid. §. 17. *Imperii Monarchici Formula* rursus eo Imperante sensim evluisset, nisi ab universis, una cum Filio, omnique posteritate, in Comitibus Lincop. Anno 1600. repudiatus Ordinibus, avitò se suosque Regno exuisset, (b)

§. XXI.

CAROLUS hujus nominis ex recepto computo Novus, GUSTAVI genuinus Filius, ac imitator, neque minus paternæ prudentiæ, quam virtutis ex asse hæres, SIGISMUNDO, quod pacta conventa violasset, exauctoratò, ULADISLAI promotionem ad Suecium thronum, apud Ordines urgebat, & per literas ad SIGISMUNDUM Patrem, *vicariam prætere*bat *Imperii Formulam*. (a) At Ordines *vicariâ Imperii Formulâ*

(a) Id quod evincunt Literæ à Senatoribus REGNI POLONIÆ, & Senatoribus REGNI SVEO-GOTHICI, invicem 1608. scriptæ, quas exhibet IOH. LOCC. Hist. Svec. Lib. VIII. p. 464. usque ad p. 474.

(b) vid. LOCC. l. c. p. 444. ex causis exaggeratis, ob quas Eidem, & Hæredibus, Imperium Sueciæ in perpetuum renuntiant Ordines. p. 467.

(a) Eum in finem etiam IOHANNI admodum Juveni, IOHANNIS Regis Filio, quod ipsi rigore UNIONIS HÆREDITARIÆ, exclusa SIGISMUNDI Fratris progenie, competebat REGNI SVEO-GOTHICI Diadema, præsentibus Ordinum delegatis, obtulit,

mula haud contenti in Comit. Holmiens. Anno 1602. acrius institerunt, ut *Monarchici Imperii* acceptaret *Formulam*. Tum demum Carolus, Omnium ordinum exoratus precibus, cum Patriæ salus, ulterius modestiæ proferre limites non pateretur, in Electionem sui, & renovatam *unionis hæreditariæ Formulæ* (b) consensit. Proceres quidem SIGISMUNDO clandestinis consiliis favebant, atque *reducendæ Imperii hierarchici Formulæ* incumbabant toti; Rex vero ad eandem funditus extirpandam, eosque ad *Monarchici Imperii Formulam* cogendos, omnes vires conferebat. Sua tamen singulis, & universis Ordinibus Jura, præsertim comitialia, illibata servavit, & adseruit. De summâ rerum, aut ullô, quod momentum trahe- ret negotio, illis insciis, & inconsultis fere nihil statuit, atque in conferendis extra ordinem tributis, omnes obsequentes expertus, *Imperii Monarchici Formulæ* non solum; sed & Regiæ Majestatis, ac potestatis eminentioris vindicatæ, & quantum Ratio status, atque temporis pateretur, ad summum apicem perductæ Adorem reportavit. Omnibus fere imperavit æqualiter, comitali quidem universis Ordinibus, nulla autem compe-

obtulit, qui tamen Idem, suo Jure cedens, patruo CAROLO, ex Ordinum voto, & præsentis ratione status acceptandum detulit.

(b) Cujus præcipua Capita hæc erant : 1) *Successio linealis CAROLO, ejusque hæredibus Masculis, his autem deficientibus, inter ejus Filias, natu majori addicenda.* 2) *Jure Successionis privandi, quotquot ab Augustana confessione Anno 1530. & recepta MONARCHICI IMPERII FORMULA, qua sacra, qua profana deficerent.* 3) *Quotquot Matrimonium Ordinibus inconsultis, neque consentientibus, præsertim cum Heterodoxis contraherent.* 4) *Quotquot ad clavum alterius cujusdam sederent Regni, quem neque Regi Sueciæ, nisi in Suecia perpetim præsentem, tenere, post- hac integrum esset.*

coimperandi, aut intercedendi potestate, sed monendi tantum atque consulendi autoritate Senatoribus relictâ.

§. XXII.

Hactenus quidem Reges imitatione GUSTAVI I. *Imperii Formulæ* addicti *Monarchici*, unâ omnes, eademque viâ, ad absolutiorem contenderant potestatem, scilicet vires, & Autoritatem Procerum, sibi quondam oppositam accidendo, & (quibus illa niteretur Legibus, cum solenniter, ac publice non possent abrogare, aut obliterare, saltim tacite, ipsoque facto derogare,) novas Sacramentorum & Cautionum Formulas invehendo, quas Optimates, vel obsequio, vel reverentia, vel metu Regum acceptabant, & reliqui facile comprobabant Ordines. Diversam autem iniit viam GUSTAVUS ADOLPHUS, sive Consilio OXENSTIERNII, seu prudentiæ, & rationi status obtemperans. Quævis obstacula superavit summa animi moderatione, nullaque usus violentia, omne tulit punctum. Æqua, & competentia admisit; iniqua vero, & incompetencia publice sub Examen revocavit, & refutavit. Oerebrogiæ Statutum condidit Anno 1617. quo Regno Sueo. Gothico cavebatur, de *Formula Imperii hierarchicâ*, neque ex Polonia, neque aliunde reducenda. In Comitibus Holmiens. eodem Anno habitis, circa *Sacramenti Regii Formulam* examinandam, & adcurandam, unicum Articulum, de Alienigenis, ad officia non admovendis, excepit, id quod tamen admittendum voluit non aliter, quam quoties ita res ferret, ut Ministerium Extraneorum, sibi, Ordinibusque videretur necessarium. *Formulam Imperii mediam* admisit, in ipsis *Sacramentorum Formulis*, potestatem monendi Senatoribus tribuens, teste JACOBO WILDIO (a) Ita mirari non subit, quod

(a) Hist. Pragm. Sect. III. Cap. III. §. 38. p. 632. & 633. verbis:

quod certatim omnes, sua Regi studia, & obsequia probare voluerint, ac aliquoties arbitrium rerum gerendarum, & circa media, modosque, obtinendæ publicæ tranquillitatis, optionem plane liberam, ut ut abs Rege consulti

G

sulti

Erga Ordines Regni, summa Rex usus est indulgentia, atque tantum abfuit, ab augendæ potestatis studio, ut potius iis, quæ Antecessores, inde à GUSTAVI I. tempore carpsissent, & sensim vindicassent, jura omnia fere restitueret, eorundem reservationem expressam, in ipsis SACRAMENTORUM FORMULIS, antiquo admittens more, & speciatim, in Senatorio Jurejurando Articulum, de potestate, aut obligatione monendi, seu intercedendi, & urgendi observatiam pactorum, quem Reges alias, ut fundamentum MEDIÆ IMPERII FORMULÆ, & potestatis Tribunitiæ, vix æquo tulerant animo, & paucis interjectis, ita pergit: Tantum abfuit, ut Regiæ potestati decederet, quicquid accessit Senatoriæ, ut potius hæc, illius videretur accessio, dum omnibus utraque committeretur viribus, ad publicam Patriæ salutem, & universæ gentis Majestatem. Ita Senatu, & Ordinibus quasi manufacta, cum Rege concurrentibus, & connitentibus ad promovendam Patriæ gloriam, & salutem, publicamque status rationem, domesticæ præferentibus, rara illa Regno Felicitas, ac tranquillitas tandem obtigisse videbatur, ut nullis fere motibus agitaretur internis, & renitentia partium certò sisteretur æquilibrio. Namque debita Legum observantia, sua Ordinibus libertas, ac potestas Comitialis, sua Regi supremitas, sua Senatoribus Autoritas, erat qua Majestatem ac Libertatem gentis pariter adserebat, Regisque absentis vicem, & Imperium gerebant; sed juxta FORMULAS Mandati, & Autoramenti, sibi subinde pro Ratione status, atque Temporis præscriptas, Annis 1621. d. 16. Junii. 1622. d. 6 Junii. 1624. d. 24. Junii. 1625. d. 23. Junii. 1626. d. 15. & 19 Junii. 1627. d. 27. April. 1628. d. 7. Mart. 1630. d. 30. Maji.

sulti, plenâ permiserint fiducia, gratias, quas possent maximas rependentes, quod ex superfluo, & mero favore, & gratia, de omnibus ad se se referre negotiis, & sua exquirere Consilia dignaretur, uti habetur, in Recessib. Annorum 1620. 1629. 1630. cum satis, superque haberent perspectam Regis prudentiam, & fortitudinem, & summum erga se amorem. Hæc itaque dubio procul *Imperii* fuit *Formula*, quam LOCCENIUS (b) dixit rite temperatam, eoque stabiliorem, utpote quæ, ex Legibus Regni, SCtis, Ordinumque Decretis, in gravissimis negotiis, & ad omnes spectantibus administraretur. Eandem Regno Sueo-Gothico *Imperii Formulam, perpetuam* voluit Rex, de domesticâ tranquillitate, etiam in transmarinis Castris, inter hostilium strepitus armorum sollicitus, eoque fine, in Mandatis, Regni Cancellario, Axelio OXENSTIERNO fido dedit Achatae, ut *Formulam Regiminis perpetuam* concinnaret, eamque sibi paulo post exhibitam adprobavit, ut habent Literæ Cancellarii, Erfurto 1. Decembr. 1632. (c) ad Senatum Regni, una cum ipsa *Regiminis Formulâ* transmissæ, quas præter JAC. WILDIUM *Hist. Svec. Pragm. l. c. Autor* exhibet *Epit. Descript. Svec.* Ex ista, cum ipso usu, & Exercitio, sub Imperio GUSTAVI ADOLPHI, jam recepta fuisse dicatur,

(b) Cujus verba apud IAC. WILDIUM Cap. III. Sect. II. §. 28. hæc sunt: *Ubi ista æqualitas in Factiones, & licentiam abiisset, eam jure & autoritate regia frenari, Imperiumque ex Legibus Regni, Senatus Consultis, Ordinumque Decretis, in gravissimis negotiis, & ad omnes spectantibus administrari, fas, & mos obtinuit, ut rite temperata, eoque magis stabilis esset Imperii Formula.*

(c) Cum jam d. 6. Novemb. ejusd. An. Rex heroicam invictus animam exhalasset. De hac REGIMINIS FORMULA. vid. SAM. PUFENDORF. Lib. V. Rerum Suecic. p. 98. §. 27.

tur, (d) omnium optime colligitur, quæ tunc Temporis, in Regno Sueo-Gothico Imperii Formula, & quod ejus temperamentum fuerit. Basis hujus Regiminis Formulæ, cujus, curâ, & studio Clarissimi Domini CHRISTIANI NETTELBLADT editæ, atque ab eodem, institutæ collationis, cum novissimis Imperii Formulis, de Annis 1719. & 1720. nobis, ab Amico quodam, facta est copia, huc redit: *Ut Summa rerum, in Regno Sueo-Gothico, & imprimis Legum custodia, pro Majestate Regis, & Libertate Gentis, quinque supremis Regni Officialibus, ac Senatoribus reliquis demandetur, juxta præscriptam sibi auctoramenti, & mandati Formulam expedienda; Soli vero Regi Acta ratihabendi, rescindendi, explicandi, supplendi dispensandi &c., tum ipsos Mandatarios constituendi, & Constitutos abdicandi, vel confirmandi, auctoramenti, & mandatis, quando, & quomodo videretur, instruendi, rationem exigendi, pro meritis remunerandi, puniendi, exauctorandi &c. Potestas reservetur.* Tutissima hæc erat respectu Libertatis, eadem Regibus ipsis percommoda Imperandi ratio, & licet hæc Regiminis Formula, Casibus olim emerfuris, ab oculatissimo Domino Cancellario, provide satis esset attemperata, hisce tamen omnibus, unam constantem, & perpetuam ponere Legem, nulla satis valebat humana prudentia. Non ergo mireris, suas etiam hanc, juxta cum Pragmaticis Sanctionibus aliis, mutationes, casus, atque fata subiisse, cum omni rerum, & temporum versuræ, & ratio, & status obtemperent, ita ut hic valeat tritum illud: *Voluntas est ambulatoria* Occasionem huic condendæ Formulæ præbuisse videtur, quod unicæ Regis Filiæ CHRISTINÆ, Annis immaturæ, vigore Norcopiensis Formulæ unionis hæreditariæ, jam Anno 1627. in Comit. Holmienst. Sceptrum decrevissent Ordines, neque Regina

Mater, contra receptam consuetudinem, à Tutela Filiæ, cui minus idonea crederetur, decore magis arceri posset, quam *Sanctione Pragmatica perpetuâ*, quâ, impuberis Tutela Regis, cum *vicariâ Imperii Formula*, Præsidibus quinque Collegiorum conferretur. Cum deinceps hæc ipsa *Regiminis Formula*, normam præbuerit Successoribus, operæ pretium duxi, addere aliquid ad ea, quæ jam indicata sunt, & summa ejusdem specialius hic delibare Capita; Hæc vero *Legis immotæ sunt compendia: ut tum Rex, tum Cives Regni, invariatae Augustanæ Confessioni addicti sint: Ut ratione Successionis, valeat Formula Unionis hæreditariæ, Anno 1544. Arosiæ factæ, Norcopiæ 1604. renovatæ, tandem Stockholmia 1627. ad Principem CHRISTINAM extensæ (e) Ut Rex sua Jura secundum Leges exerceat: Ut post Regiam Majestatem, penes Senatores Regni, summa sit Veneratio: Ut Senatores Regem de Juribus Regni admoneant, atque ejus, & Regni salutem sollicite curent: Ut Negotia Regni, per quinque Collegia, Dicasterium Regium, Collegium militare, Collegium Ammiralitatis, Cancellariam; & supremam rationum curiam, administrentur: Ut hæc quinque Collegia ordinarie Stockholmia sedem habeant: Ut Præsides Collegiorum absentes, nihil habeant potestatis; Ut nulla Decreta fiant, nisi omnibus Collegii membris consultis; Ut arcium, urbiumque limitanearum Præfecti, à Rege immediate constituentur: Ut hæc præfecturæ Provinciarum, arciumque, non nisi triennii spatio definiantur: Ut Præfecti provinciales, in Milites, nihil habeant Imperii: Ut contra Officiales Militum,*

Regi-

(e) De qua extensione UNIONIS HÆREDITARIÆ ad Foeminas etiam vid. IO. LOCC. Hist. Suec. Lib. VIII. p. 457. Ubi Comitiorum NORCOPENSIUM hæc adducitur Summa: *Ut Successio Regni ad CAROLINAM FAMILIAM non solum MASCULAM; sed etiam, hac deficiente AD FOEMINEAM, consentientibus Ordinum suffragiis adstringeretur,*

Regimini civili se non immisceant : Ut, si Rex quâcunque de Causâ peregre proficiscatur, aut morbo, vel Letho afficiatur, Filio impubero, vel Filia innupta relicta, Quinque Archi-Officiales, Drotsetus, Mareschallus, Ammiralis, Cancellarius, & Thesaurarius, Imperii Vices sustineant, & post mortem Regis impuberis, & Reginae Virginis legitimi sint Tutores. Ut actis publicis, impuberis Regis Nomen præfigatur, Tutorum subnotentur : Ut Rege absente, vel ægrotante, nullum magni momenti, sine causa, negotium properetur, atque huc pertinet : Ut novæ Leges, ac Privilegia, Rege absente, vel ægrotante, non dentur : Ut, si pro communi rerum humanorum instabilitate, Rege defuncto, nulli Liberi, qui secundum Unionem hæreditariam succedant, supersint, nec interea certus aliquis Successor designatus sit, quinque Archi-Officiales supra adducti, cum Consilio Senatorum, Regno tamdiu præsent, dum omnes Regni Senatores, Ordinesque Regem elegerint.

§. XXIII.

Formula Imperii Monarchici, inde à GUSTAVI ADOLPHI tempore, aliquanto adstrictior fuit, quia vicarium ex Formula Regiminis Imperium, Autoritate regia gerebatur, atque Senatus potestatem Comitalem, Ordinum nomine, etiam extra Comititia exercebat. Nomine Reginae, quoad minor Annis esset, quinque supremi Officiales, REGNI DROTSETUS, MARESCHALLUS, THALASSIARCHA, CANCELLARIUS ac THESAURARIUS, tanquam Administratores Regni, ac Tutores, summam rerum administrabant, quibus universi Ordines, reverentiam, & obedientiam in omnibus, quæ pro divini Numinis gloria, ac Reginae, Patriæque commodis, essent imperaturi, sancte sponponderunt. (a) Ex illa vicarii Imperii Formula, receptus in perpetuam abiit observantiam, novus Cu-

G 3

riæ

(a) vid. Decretum Comitiale d. 14. Martii 1663. apud IAC. WILDIUM Histor. Pragm. Cap. III. Sect. III. §. 39.

riæ stylus, quo Senatus Regni, Regiæ Majestatis Titulo utebatur. Finitis enim Comitibus, eodem Mense Mart. aliquam multa Edicta, & Statuta, à Principe Senatu, regio Titulo publicata sunt. (b) Quæstio quæ incidebat, circa applicandam, & adcurandam *Regiminis Formulam*, de Jure eligendi Senatores Regni, nodosa dudum, quod illud sibi Senatus, sub *Formula Imperii hierarchici* vindicasset, in Favorem Senatus fuit decisa. (c) A Retractu Coronæ Fundorum divenditorum, aut dono datorum, abhorrebat animus REGINÆ, (d) ut potius reliquos Coronæ fundos dissipatura, ac adamatæ, Aulæ ornamentis impensura videretur, quippe quæ Libertatis & Magnificentiae laudes intemperanter captans, ultra modum, Coronæ Reditus, ambabus distribuebat manibus, quæ ab alienatione Fundorum, deinceps conversionem Status, & *novam Regni Sueo-Gothici Formulam* peperit. Vti vero revocandi Coronæ Fundos, Necessitatem immienne videbat REGINA, ita in spontaneam

(b) conf. IAC. WILDIUS Hist. Pragm. Cap. III. Sect. III. §. 39. p. 641. Hujus Instituti Ratio, procul dubio eadem fuit, quam respexit GUSTAVUS I. in FORMULA REGIMINIS WESTROGOTHICI Anno 1540. cum Acta, ac Decreta omnia, regio sub Sigillo, atque nomine, eaque publica FORMULA juberet, ac si Regis ipsius essent Statuta, & Edicta.

(c) Ita enim habetur apud IAC. WILDIIUM Hist. Pragm. Cap. III. Sect. III § 39. p. 642. *Quæstione in Senatu d. 20. Martii ejusdem Anni ventilata, stetit sententia, quod Senatui incumberet Jus eligendi Senatores.*

(d) Quod suo obtemperans ingenio addere, quam adimere regalius esse crederet, vel intestinum aliquod metueret Bellum, sibi, Regnoque exitiosum. Genium hujus Reginae, teste famigeratissimo STRUVIO in *Bibliotheca Historica*, summa amoenitate, ut nemo alius, descripsit GALLEAZZUS GUALDUS in *Historia Christinae*, quæ Romæ Anno 1656. Italico sermone prodiit.

neam Abdicationem Sui, Optimatibus plerisque, nequicquam obfistentibus, aut disvadentibus, animum obfirmabat, & arduum illud *Revocationis opus* cum Imperio, ad Successorem trans mittebat. *vid. Instrum. Abdicat. Upsal. An. 1654. d. 1. Junii.* (e)

§. XXIV.

Formula Imperii Sueo-Gothici, & imprimis ejusdem *Ærarii* publici, tempeſtiva, certa, atque ſtata ſubſidia requirebant, ut ſub CAROLO GUSTAVO Fundi revocarentur (a) ad Coronam pertinentes, exceptis, quos GUSTAVUS ADOLPHUS abalienaſſet, qui in honorem ejus, ad fatalem ipſi Annum 1632. reſtringebantur, tanquam ad terminum à quo. Prodiit hunc in finem certa, *Revocationis Formula*, & ſpeciale Regis Mandatum Anno 1655. Atque ad hanc Delegati Vindicias agere debuiffent, niſi per Abſentiam CAROLI GUSTAVI in Expeditione *Polonica, Holfatica, & Selandia*, prout à conglobatis, ab omni parte, vellicaretur, ac diſtraheretur hoſtibus, uſque ad ejus obitum, & Annum 1660. fuiſſent impeditæ, & ſufflaminatæ. Mox autem conſtituto, juxta *Regiminis renovatam Formulam*, tutelari Imperio, Ordines denuo vindicias decernebant, ad eandem 1655. normam peragendas, reſervantes tamen ſibi, ut eadem

(e) Ex quo ſatis patet, REGINAM, antequam ſe ſe Regno abdicaret, REVOCATIONEM, licet ipſa defugeret, non ſolum ut neceſſariam; ſed & æquam, & legitimam Suſceſſori demandaſſe ſuo CAROLO GUSTAVO.

(a) Ad Leges tamen æquiſſimas, potiſſimum DECRETI NORCOP-PIENSIS Anni 1604. Reditus vero, atque Fundi ita comparati, ut iisdem, citra ſummum incommodum, IMPERII FORMULA carere non poſſet, conſeſtim. (Si poſt Annum 1632. dati eſſent) Coronæ reſtituendi erant. *vid. RECESS. COMIT. An. 1655.* obviuſ apud IAC. WILDIIUM in *Hiſt. Pragm. Regn. Sueo-Gothici* Cap. III. Sect. III. §. 39. p. 668.

eadem, adeo ad obrusam, & rigorem non exigentur summum. (c) Neque tamen inter se hisce seorsim per omnia bene conveniebat, gliscente etiam hic æmulatione, & obtrectatione, quod uno omnes ordine sibi non viderentur haberi, neque æqualiter, ut par esset, crederetur, in omnibus observari. Tandem consensu unanimi decretum est, ut in omnem eventum, urgente publicâ necessitate, iterum fiscales aliquot pignori exponerentur Fundi, modo ne tales essent, qualibus carere Fiscus haud posset. *vid. Recess. accessor. de Anno 1660. pariter obvius apud JACOB. WILD. in Hist. Pragmat. Regn. Sueo-Goth. Cap. III. Sect. III. §. 39. p. 669.*

§. XXV.

Sub hoc Imperante, *absolutioris Monarchiæ Formulam*, usu venisse, dubio caret. An vero Eadem, abolitum fuerit Jus publicum, adeoque oppressa Libertate omni, fœdum servitutis jugum subierit Regnum Sueo-Gothicum, non una eademque omnium est opinio. Qui affirmativam tuentur, errorem admittunt præjudicialem pseudo-Politicorum, de soluta Legibus potestate regiâ, qui sub ista *Imperii Formulæ* conversione, in Regno Sueo-Gothico maxime invaluit, quibusdam, *regiam Imperii Formulam*, cum *Imperii Formulâ illimitata*, confundentibus, neque limitationis modum, atque certos gradus admittentibus. Negativæ tamen sententiæ argumenta, quæ adferuntur à JAC. WILDIO, momentum habere existimamus non omnino nullum. Probationis fundamentum primum, posuit in Literis, quas absolutioris potestatis Rex, CAROLUS XI. Ao 1689. d. 7. April ad Procancellarium Acad. Upsal. hoc tenore scripsit: *Ju-*
beo

(b) Tantum abest, ut vel latum unguem discesserint ab hac Restrictione, ut potius de Donationibus, & Beneficiis novis, in bene meritos conferendis, sub ipso Revocationis Actu, & negotio, fuerint solliciti.

leo Professores in Institutione Juventutis, accommodare se ad Acta publica, & Decreta Comititalia, de hæreditaria Majestate, atque potestate regiâ; & quamvis prædictus Autor l. c. non neget CAROLUM XI. favente sibi rerum, temporumque versurâ, ac renisu intestinis debilitato dissensionibus, restitutionem *Formulæ Imperii Monarchici*, quam magno moliti fuerant conatu Gustavidæ Reges, perfecisse; Stringentibus tamen aliis adhuc bene multis rationibus, planum fecit, & evidens, quod CAROLUS XI. eâ sit usus moderatione, ut neque vi opprefferit tacitâ, neque publica, Ordinum Jura involaverit, multo minus Pacta cum iis inita infregerit, & *Formulam Imperii Exlegem* affectaverit. Quamvis, quod jam dictum est, negari non possit, quod Regni Suecici *Formulam, Imperii absolutioris* enervem diu, bene muniverit, firmaverit, vigorigue pristino restituerit. Adduxit hunc in finem aliud probationis fundamentum, situm in Decreto, quod Rex dedit Anno 1682. in *Causa Narvensium* hujus tenoris: *Licet supra Leges bene dicamur, quatenus habemus potestatem eas mutandi, si æquitas id exigat; Ita tamen nos ferre supra Leges, ut easdem Subditis, Præsidio, ac Securitati cedere non patiamur, id vero prorsus est alienum ab officio nostro regali, & repugnat publicæ Securitati, quam subditis in vicem fidelitatis, & obedientiæ spondimus, & juravimus.* Hic utique publicis conventionum Legibus, ita sese obligatum REX fatetur, ut ne legislatoriâ quidem potestate, sibi competente, uti velit, nisi pro securitate Civium, & Necessitate, æquitate ac utilitate publica. Hæc quoque porro confirmant REGIS Responâ ad *Dicast. Holm. Anno 1682; & ad Dicast. Aböense Anno 1686.* quibus declaravit: *Vt Edicta, vel Rescripta sua, licet phrasi, atque sensu clara essent & perspicua, ne respicerent quidem ac attenderent, quando Legibus, aut quæsitis alicujus Juribus derogarent, quia Relatione sinistra, assiduisque partium instantiis fatigato,*

rigato, & male informato, extundi talia potuerint. Taceo Chirographum Cautiois, ex observantia Regni, à Rege Ordinibus 1672 datum, in quo, non publica solum Regni Jura, à se juranda sed & speciatim, Constitutiones, atque Leges, pro Evangelica Religione, à Parente, ac Tutoribus suis conditas, confirmavit, atque cæteris Regni Legibus, Ordinumque Juribus, & Privilegiis, ita cautum est, utillis insciis, neque consentientibus, ac Senatu inconsulto, nihil in Regno immutandum sancte promiserit: Chirograph. Caut. d. 18 Decemb. 1672. §. 3 6. 8. Juvat hic adduxisse verba JACOBI WILDII in Hist. Pragm. Regn. Sueo-Gothici Cap. III Sect. IV. §. 41. 42 quia Decisionem ex adductis continent. Nihil ergo novæ inquit, aut insolitæ Potestatis formaliter fuisse collatum deprehendimus, licet reapse metu Ordinum, sibi dissidentium, & in acta tutelarium Annorum rigide inquirentium, Senatores universi, & seorsim singuli se se Regi, quacunque probare, & insinuare occasione, atque ratione, ac Autoritatem suam potissimum intercessoriam, seu Tribunitiam tantisper veluti suspensam seponere, non dubitarent, quo etiam respectu, Ordinum erga Regem obsequia, ac recepta dudum Tapinomata, magis magisque subinde invaluerunt, præsertim, cum etiam, durante communi adversus, Regni Senatum nisu, intestinus eorundem renisus, ac dissidia subinde repullulantia, quandam quasi Necessitatem Singulis imponerent, regium sibi seorsim, quovis obsequio pignorandi favorem.

§. XXVI.

CAROLUS XII. ad cujus Expeditiones militares, & inusitatum virtutis bellicæ Exemplum, nostra ætas obstupuit, uti terroris erat hostibus, ita sine causa Cautiois esse Exemplum videbatur, ne Imperii Formula prorsus absoluta sit, & nullis circumscripta limitibus. In Decreto enim absolutioris potestatis, quod obvium est apud JACOBUM WILDIUM Cap. III. Sect. IV. §. 44. p. 765 explicite statuitur, ut Rex Annis maturus, Regnum sibi à Deo concessum, & hæredita-

dita-

ditarium, NB. juxta Leges, & regalia regat Statuta, ex quo colligitur, *Formulam Imperii* expresse ad Leges, & legalia Statuta revocatam fuisse, & restrictam. Dicam clarius, fuisse eam *Monarchicam*, & Legibus quidem non solutam, sed illimitatam modo, qua Legum observantia, *Tribunitia Senatus pariter, & Legumvirorum potestate antiquata*, non ab externa; sed internâ tantum conscientiae pendebat obligatione, ut hac insuper habitâ, si proferre potestatis Limites, aut extra oleas Legum-terminales vagari voluisset, Regem nihil retineret magno-
pere. Sole itaque clarius est meridiano, publica Ordinum Jura, neque abjecte cessa, neque impotenter oppressa; sed adhuc ab iis reservata, à Rege partim agnita fuisse, partim confirmata, ut adeo omnibus soluta Legibus, CAROLI XII. *Imperii Formula* non fuerit.

§. XXVII.

Dum ad metam, divina sibi providentia, præfixam, *Formula Imperii Monarchici*, præcipiti per CAROLUM XII. properaret cursu, post ejus obitum, diuturni Recordatio Belli, fonticas immutandæ *Imperii Regni Sueo-Gothici Formulæ* causas præbuit. REGI enim propter Fridericiam 1718. extincto, ULRICA ELEONORA SOROR, in Regno Successit, quæ cum sciret, ex normâ Legis humanæ pariter, atque divinæ, quoscunque Imperantes, Subditis non perdendis; sed servandis dari, non modo *antiquam Potestatis absolutæ Formulam*, in Regno Sueo-Gothico abolevit (a) sed etiam sui officii
H 2 memor,

(a) Vid. l'Etat present de la Suede, traduit de l'Anglois de M. ROBINSON- Amstel. 1720. Cap. III. p. 27. *Le Royaume, étoit encore électif dans le XIV. & XV. Siecles. Il n'est devenu héréditaire, que sous GUSTAVE VASA, Seigneur Suédois, premierement Administrateur, & ensuite élu Roy de Suede l'An. 1523. Il est demeuré en cet Etat, jusques sous le Regne de*

memor, atque inprimis amore, & studio erga patriam, com-
mota, novam 1719. *Potestatis limitatæ* adduxit Formulam, eam-
que ut meliorem, consensu corroboravit facillimo. Publi-
carum ergo imperandi, & parendi Legum, quas in jam me-
morata novâ Regiminis Formulâ condidit, potiora hæc sunt
momenta in Compendio : 1) *Omnia ea, quæ ad Religionem spe-*
ctant, Ordinationis Ecclesiasticæ Anni 1686. fundamento nituntur §. 1.
2) *In casibus dubiis, nulla Lege definitis & determinatis, Regni Sena-*
torum præscitu, consilio, & consensu opus est. §. 2. 3) *Successio juxta*
Præscriptum Recessus Comitialis de Anno 1650. stabilienda. §. 3. (b)
4) *Leges Imperii, neque abrogari, neque condi possunt, sine Regni Or-*
dinum Suffragio. §. 4. 5) *Nulla Belli onera, insciis Regni Ordinibus*
imponi subditis possunt. §. 5. 6) *Ab iisdem Regni Ordinibus, Belli*
suscipiendi consensus requiritur. §. 6. 7) *Ad inducias ratificandas,*
& confirmanda foedera Pacis, Regni Senatorum consensus addi de-
bet. §. 8. 8) *Fus cudendi Monetam, uti Regno proprium est, ita ad*
Regis, & Regni Ordinum curam pertinet §. 9. 9.) *Regi non est in-*
tegrum, ex Regno discedere, nisi cum ordinibus extra Regnum profi-
ciscendi consilia communicaverit. §. 12. 11.) *Regnum à Rege, &*
Regni Senatoribus administrandum est. §. 13. 12. *Regni Senatorum*
officium est, Regi, & Regno ita consulere, ut fas & æquum est. §. 14.
13.) *Arduis, & gravioribus Regni negotiis abesse non decet Regni*
Senatorem, inque casibus parium votorum, inter Senatores, præponde-
rant partes, quas Rex suo suffragio corroborat. §. 15. 14.) *Absen-*
te

CHARLES XI. qui s' empara de la Souverainité, & qui prétendit pouvoir
disposer de la Couronne. Mais les choses viennent d'être rétablies, sur l'an-
cien pié, par la Generosité de la REINE ULRIQUE, qui s' est dépourvée vo-
lontairement de la puissance arbitraire, pour remettre les Peuples, dans leurs
premiers Droits, & dans la possession, où ils étoient d' élire leur Souverains.
(b) Quam clarius, ita exponit Autor de l' Etat Present de la Suede.
Cap. ultim 89. p. 421 qu' en cas, que la Reine vienne à avoir des Enfants,
ils auront un Droit acquis à la Couronne.

te Rege, Regni Senatores, Rerum summam moderantur. §. 16. 15.)
Ad Officia publica, non admittitur, nisi Indigena. §. 34.

§. XXVIII.

Præfens hæc, Imperii Regni Sueo-Gothici Formula, sub FRI-
DERICO, qui nunc dierum Rex est, si cum superiorum temporum, &
novissimæ, nostræque ætatis afflictâ, in eodem Regno, Fortuna con-
feratur, aurea dici meretur, de quâ sibi Cives, ut gratulen-
tur, atque in quiete, & fide sint, fas, & pietas erga Regem po-
stulant, nec non publicæ, & domesticæ prosperitatis com-
moda. Rege enim tam benigno, Imperii Formula novissima
tam iusta, cujus Moderamen, Regnique Summam, à Regina
Conjuge sua, in se, REX translata 1720. suscepit, nemo
sibi persuadere poterit, Cives, ut olim, ferum, & arma, in
ipsa patriæ viscera defixuros. Nihil enim nunc vi opus est,
cum juxta hanc Imperii Formulam novissimam, cujus potiora
momenta, præcedenti §. in compendio recensuimus, o-
mnia jure agantur. Nulla timenda est irreparabilis jactu-
ra Vitæ, & Facultatum, uti sub CHRISTIerno II. Fru-
ctus, & opes, quæ nunc publico bono, & adversus exter-
num Regni hostem colliguntur, adversus proprios Ci-
ves non consumendæ. Rebus domi pacatis, & tutis, pro-
priis nunc viribus, satis valet Regnum Sueo-Gothicum, ad in-
solentiam à se justis armis depellendam. Nulla ad pravas
molitiones, per Formulam imperii novissimam, Janua aperta
est, quin potius, per eandem, Subditi junctis animis, & vi-
ribus, adversus infestos Patriæ hostes, & omnes hostiles
Impetus, in fide continentur, uti ex ipsa Regiminis Formula
pluribus videre est. Nihil restat, quam ut huic Regi, ejus-
que Regno Sueo-Gothico bene precemur. Regi, ut Regni Com-
modis, quam diutissime supersit, Regno, ut sub Formula
Regiminis novissima, omni Felicitatis incremento,
magis magisque efflorescat.

FINIS.

Ad
Generosissimum Juvenem
FRANCISCUM FRIDERICUM DE BOHL,
magna cum laude publicè disputantem.

Imagine avorum optimè de Republica meritorum numerare posse, haud vulgaris felicitas censenda. Sed majus adhuc humanæ felicitatis decus reputatur, suis virtutibus majorum famam augere pariter, atque extollere. Quid enim quæso solidæ laudis merebuntur illi, qui unice Majorum virtutibus freti, vitiorum & negligentiae sordibus dediti avitam lucem in tenebras convertunt, suæ virtutis nullum memorabile produnt documentum, nec ullo nisu honorem Dei, publicamque promovere student salutem. Tibi Generosissime BOHLI DEUS O. M. præclarum & excellens dono dedit ingenium, judicium subactum, memoriam denique incomparabilem. Quanta hæc sint Dei dona? quam raro in uno subjecto blando connexa reperiantur conjugio? tecum perpende! Cogita quo eniti queas si quando his egregiis naturæ dotibus rectè ut Nobilem & sanguine & animo talem decet, uteris. Quantum in hoc illustri Regio Gymnasio ex fideli Professorum institutione profeceris, laude dignum Specimen Disputationis quam in præsens publicè defendendam suscepisti, satis superque testatur. Materiam elegisti haud vulgarem sed Nobilibus inprimis Patriæ tuæ Pomeraniæ Svecicæ scitu quam maximè necessariam. Faxit ergo *Benignissimum Numen* ut porro divina adjutus gratia stadium quod semel ingressus es ita decurras, quo metam *quam & Agnati Tui illustres &* Tu ipse generosæ mentis ductu intendis ex voto contingas. Ita fiet, ut aliquando tuis Consiliis Respublica in partibus Tibi comittendis dignè queat gubernari. Vale viveque prospero semper rerum tuarum successu. Dabam è Museo die 7. Junii. A. O. R. MDCCXXXV.

TUI

Studiofissimus

JOHANNES SAMUEL HERING,
Consiliarius Regius & Professor Juris Ordin.
Collegii Professorum Senior.

Per-

FINIS

Perquam Generoso, atque multam,
Patriæ non minus, quam suæ Gentis

Spem alenti,

Nobilissimo Domino,

**FRANCISCO FRIDERICO
A BOHL,**

Equiti Pomeraniæ Svecicæ.

S. D. P.

PRÆSES.

Iverat in Hyemem Annus Seculi, quod vivimus, supra trigessimus secundus, cum MATERTERA TUA, GRATIOSA DOMINA de WINTERFELDT, nostro TE traderet, GYMNASIO Civem, meisque Scholis privatissimis Auditorum, Studiorum, Vitæ, morumque Consiliis formandum. Hanc TE instituendi occasionem nactus, & formandi ad Virtutis cultum, cum promptæ Linguae, & excitatissimi ingenii virtutes perquam raras, in TE cognovissem, summa Contentione, in explendo boni Præceptoris officio, id egi, ut ex mea imprimis Institutione, per TE, & ornamenta sua reciperet NOBILITAS, & per illas congenitas felices ingenii dotes, data Tibi, illustrandæ BOHLIÆ GENTIS facultas, condignis Studiorum augmentis, ad Spem conceptam excoleretur. Nec me destituit exoptatus Successus. Ita enim sub hoc

meo

meo moderamine, in literis elegantioribus, iisque studiis, quæ doctrinis altioribus, & academicis allevationem dabunt maximam, non sine exculti ingenii laude profecisti, ut inter Concives, (id quod publico hoc Commate, citra Laudis propriæ Gloriam dixerim) nemini secundus fueris. Me nihil hic præter verum dixisse, publicum hoc testabitur Specimen Dissertationis, quam de FORMULA IMPERII, quæ in REGNO SVEO-GOTHICO Jus parendi sancit, sub meo defendendam Præsidio suscepisti. Ex publico ergo loco hoc Tibi datum Elogium tuebere, & pulchro ingenii certamine, recte atque luculenter commonstrabis, quo felici eventu, & quibus doctrinæ auctibus, apud, nos cum naturæ bonitate, atque ingenio, Exercitationem conjunxeris. Qua TE porro observatione sedula, & quot providis, PATERNISQUE monitis, fragiles ætatis Tuæ juvenilis Annos rexerim, & muniverim, adversus prava consortia levium Juvenum, quibus natura profundit cupiditates, de eò nihil dicam. Loquor Conscientiæ Tuæ, MI FILI, (dixi enim PATERNIS monitis) ut fateare ipse, quam ego nihil eorum defugerim, quæ ex usu Tuo, Tuæque felicitatis augmento forent. Nunc cum ex mea Disciplina, hinc in Academiam abeas, hortor TE, atque moneo, ut porro frugi sis, atque nihil studii prætermittas, in ea vitæ ratione, quæ ad laudem tuam spectat; Ob splendorem, qui sorte nascendi, ab illustribus cognatis Tibi tributus est, talem TE esse convenit, ut ardenti effectoque ad Dignitatem eminentem animo connitaris, TEQUE ILLUSTRISSIMI, SAGATÆQUE DIGNITATIS DOMINI ADFINIS TUI, COMITIS DE MUNCH, INVICTISSIMÆ, AC POTENTISSIMÆ PRINCIPIS, MAGNÆ DOMINÆ JOANNIDIS RUTHENORUM IMPERATRICIS SUPREMI BELLII DUCIS, LAUDATISSIMO EXEMPLO, ad præclara, & similia inflecti facinora togata patiaris, eandemque gloriam assequi studeas. Nolo assentari, nec falsam non merenti laudem addo; sed hoc Tibi cum paucis commune esse, fatendum est, quod ad Nobilitatem Tuam, sinceram animi facilitatem, quæ Monitis attemperat, adjunxeris. Bene ergo de TE ominor, & præsentio spem bonæ frugis, si adfuerit, qui porro instet acriter, & hortatu pariter, ac ductu, egregiam indolem exci-

tet

ret magis. Nec credo vana fore tot monita, quæ adversus nimiam Vitæ, quam nunc ingredieris Academicæ licentiam, Tibi imper-
tivi. Inest enim in Academiis, quædam mali Contagio, quæ tam late patet, quam ipse Studioforum Numerus, & transit in Novitios fere omnes, in quos propagatur. Reperies inquam, in Academia tales, qui non levem corruptelam duntaxat admittunt; sed scelere etiam se commaculant, & Leges firmandis moribus conditas præfracte subvertunt. Huic malo, quod Tibi imminet, Medicinam faciendam statui, sincerò consiliò, argumentis seriis, gravibusque, ut inprimis in ipso temporis Academici Principio, caveas ab illis Deviis, quæ Juveniles occupare animos, & Annos malæ cupiditatis, variis foedare delictis solent. Mores enim, si in ipso Vitæ Academicæ limine, corrupti fiunt, flammæ sunt similes, quæ simulac excitatur, incendio dat materiam, & nisi tempestive restinguas, crescit vehementius. Quantum ergo abibis à degeneri hoc animo, tantum accenderis, non dico ad imitandum; sed ad consequendum Decus, quod Tibi in Exemplis COGNATORUM TUORUM proposui. Tui commodi perstudiosus opto, ut inter has Academicarum labes, Spatium incorrupte, integreque conficias, TEque propter NOMEN, & NATALES, à pravis, & torpentibus distinguas, quo eveniet, ut bonæ mentis Præsidium, quod ex bonis literis, me teste, adjutoreque Diligentia, hic in nostro Gymnasio comparasti, proficua Studiorum accessione, in ACADEMIA GRYPHICA augeas juxta, ac perficias, atque eo minus relangvescas, quo honestior hæc est meta. Hic bonæ mentis cursus, quem non deterius spe nostra, totis emetiri ingenii Viribus, contendas, non minorem fructum voluptatis Tibi, quam lætitiæ mihi afferet. Desinit quidem Epistola in hoc iterato voto, ut, qua es ingenii felicitate, in omni genere plenam, ac perfectam laudem consequaris, & confecto Studiorum curriculo, pervenias ad metam, ac demum in Republica Virtutibus tuis, bene feliciterque perfruaris; Meus tamen in TE amor nunquam desinet. Scribebam Palæo. Sedinì ipsis Calend. Junii. A. R. O. MDCCXXXV.

Vel-

Vellem, si possem, dignum Tibi scribere Carmen;
Sed merito timor est, ut bene cedat opus.
Neque colore decet virtutem pingere ficto,
Quam Tibi connatam publica facta docent:
Illa TIBI gratulor, meritis quoque tempore digna.
Præmia doctrinæ mente animoque precor.

MICH. FRID. QVADE,
L. L. S.

Palladis in Castris, CLARÆ GENEROSA PROPAGO
BOHLIADÆ GENTIS! *pulchra trophæa geris:*
In Regno Suionum disquiris Formula quonam
Imperii fulcro, stetque cadatque suo;
Hæc ergo calidi nunc sit mea Formula voti,
Ad votum porro *pulchra trophæa geras.*

Ita Generoso, ornatissimoque Domino Respondenti,
felicis ingenii, & Politioris doctrinæ Specimen publicum, devota gratulatur mentis.

J. F. HAVEMEISTER.
S. S. Theol. Stud. Opponens.

Laudibus ex merito multum celebrabere nostris
Post bene TE positos hoc didicisse dies:
Ut valeas doctis Leges referare Cathedris,
Queis patrii pateat Formula prisca Soli.
Hæc natale Solum Tibi quondam justa rependat
Præmia, pro pulchris ausibus opto Tuis:
Ut dignis tandem Tua Virtus mascula scalis,
Ipsum fortunæ culmen adire queat.

Ita Generosissimo, ornatissimoque Domino
Respondenti, Amico impense caro, publicum hoc Dissertationis Specimen devota
gratulatur pectore.

MARTINUS FRIDER. RAUTENBERG,
S. S. Th. St. Opponens.

Kistmacher, Georg Nathanael,

Diss. hist. pragmat. de formula imperii regni Sueo-Gothici

Sedinum 1735

4 Diss. 3330,21

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10961460-9

VD18 14966794-001